

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

A legcsekélyebb, amit az Aversescu-pártnak a szászrégeni választás kapcsán szemére lobbantanak, hogy a Habsburgokat vissza akarja ültetni Magyarország trónjára. A nemzeti-párti lapok elárastják Gogát a legképtelenebb jelzőkkel, amelyek között a hazaáruló minden második sorban megismétlődik. A *Patria, Romania, Lupta, Cuvantul* című lapok oldalakon át állítják be a leggyűlöletesebb színben azt, hogy a magyarok Gogára szavaztak. A Cuvantul vezércikkének magyarul címe van: „Éljen Goga”. Hallatlan blamázs Gogára: magyarul írják ki a nevét. A gyulafehérvári határozatok pártja elviselhetetlen szegénynek állítja be a szászrégeni eseményeket. Komolyan vegyük ezt a pergőtűzet, vagy helyezzük arra az álláspontra, hogy mindenki áruló, aki nem szolgálja az én érdekeimet és sohasem áruló az, aki a hatalmon van? Elvégre ismerünk mi a nemzeti-pártban is képviselőket — itt Biharmegyében is — akik nem vetették meg a választáson a magyar szavazatokat. A tenker kerület nagyrabecsült képviselője mindig számít a kerület magyarjainak bizalmára, amit korrektül igyekezik is kiérdemelni. A mezőtelegdi kerület képviselőjének nem lenne ma mandátuma, ha a magyar lakosság tömegesen rá nem szavazott volna. És nem fogadtak-e el képviselők és szerény mandátumokat a választási elnök akaratából olyan kerületekben, ahol túlnyomóan magyarok laktak. A különbség az, hogy Goga a magyar kisebbség érdekében is akar képviselő lenni, viszont ismerünk színmagyar kerületekből való képviselőket, akik egyenesen a magyar kisebbség ellen politizálnak. Mi nem definiáljuk a hazaárulás fogalmát, de arra könnyen feleletet adunk, hogy a kétféle képviselői tevékenység közül melyik a becsületesebb.

De vajon csakugyan így lesz-e? Mintha a néppárt környékéről már mentegetődző hangok hallatszanának, hogy Goga tovább is izzó nemzeti politikát fog folytatni és hogy semmire nem kötelezte magát, ami a román állam nemzeti jellegével ellentétes. Mi természetesen tartjuk, ha Goga védekezik és természetesen tartjuk, ha tovább is nacionalista politikát folytat, mert nézetünk szerint az nem összeférhetetlen a kisebbségi jogok respektálásával. A nemzeti állam fogalma azonban úgy ahogy azt eddig nálunk értelmezik, már nem bírja el a kisebbségek anyanyelvének érvényesülését és így ez a kijelentés már jogos aggodalmat kelt bennünk. Mikor Lassallenak szemére vetették, hogy sokat tárgyal Bizmarral és gyanus, hogy a reakció vezérével eszik egy tából cseresznyét, Lassalle így felelt: Én megeszem a cseresznyét és neki marad a magja... Nem szeretnénk, ha mi is így járnánk Gogával.

A román nyelv nemtudása, vagy foggyatékos tudása címén ismét egy csomó régi postást eresztettek szélnek. Kétkelünk benne, hogy a postai szolgálat ezzel az intézkedéssel megjavulna. Pedig a dolog úgy áll, hogy a legelszántabb sovinszta sem haragudott még azért, mert pontosan

kapta meg a levelét, ha ugyan magyarul beszéltek is a hivatalban mialatt ezt a levelet kezelték, ellenben azonnal el fog felejtkezni a nacionalizmusról, mielőtt egy fontos levele nem érkezik meg rendeltetési helyére, jöllehet a magyar szó a postahivatalokban teljesen elnémult.

A nagyváradai postaigazgatóság egy hónapra kikapcsolta egy kereskedő telefonját és ezer lei bírságra ítélte a kereskedőt, amiért a telefonos kisasszonnyal gorbáskodott. Elítéljük a gorbáskodást és a szitkozódást, annál is inkább, mert ismerjük azt az óriási munkát, amit a megfogyatkozott személyzetnek a telefonközpontban végeznie kell. Nem csodálkozunk rajta, a központ olykor negyedórát nem jelentkezik, hogy a beszélgetésre rákapszol más feleket is, hogy interurban beszélgetésbe helybeli beszélgetést beleiktatnak, mondjuk, nem csodálkozunk mindezen, mert tudjuk, hogy a központban kevesebben dolgoznak, mint kellene, nem is olyan jártas még az új telefonkezelői kar, amint az megkívántatnék. De ha ez így van és ha mi ezt megértjük és nem haragszunk érte, viszont — ne vegyük rossz néven — ha nem csodálkozunk azon sem, hogy vannak egyes előfizetők, akiknek idegei nincsenek vasból és néha egy kicsit kijönnek a sodrúkból. A túltráplált, alaposan igénybevett telefonkezelők minden rokonszenvünkre méltók, de a telefonelőfizetők is megérdemlik a számalmat, nekik is el kell néznünk — a szerencsétleneknek — ha hibáznak. Ők is csak emberek.

A szenátusban a közigazgatási javaslat tárgyalása kapcsán többen követelték, hogy a törvényben részletesen írják körül a

Herriot helyzete megrendült

Párisból jelentik: Utóbbi időben sokat beszélnek a francia kamara feloszlásának lehetőségéről. A szocialista frakció pártstratégiái, hír szerint a legtöbb lejátszódott belpolitikai eseménnyel, így az elzászi biborosok levelével és a szenátusnak a költségvetéssel szemben tanúsított ellenállásával kapcsolatban kiszámították, hogy megfelelő demagóg hadjárat megszervezése mellett új választásokon a szocialisták igen sok polgári mandátumot hódítanak el. De éppen ezek a szocialista számítások teszik népszerűtlenné az új választások gondolatát a polgári pártok, még a baloldaliak között is, mert hiszen előrelátható, hogy a szocialisták leginkább a baloldali radikálisok rovására hódítanak meg újabb választókerületeket.

Szervesen összefügg ezzel a hírrel az is, hogy a londoni francia nagykövet bő instrukciókkal tért vissza Párisból és már a legközelebbi napokban megindítja az érdemleges tárgyalásokat Chamberlainnal a német biztonsági javaslatokról. Fleuriat nagykövet instrukciói memorandumban vannak összefoglalva és főleg azokkal a kérdésekkel foglalkoznak, amelyeket Herriot Németországhoz akar intézni. A legfontosabb kérdések arra vonatkoznak, hogy miképp gyakorolják az ellenőrzést a Rajna demilitarizált területén, valamint arra, hogy Franciaország a biztonsági szer-

közmunka kötelezettségét, mert ezen a téren a falusi lakosság rovására igen sok visszaélés történik. A középkori robot maradványa a közmunka, a jobbágy-világ csökevénye, mely szívósan ittragadt az elmúlt századokból. A dézsmát, tizedet eltörölték, a szabad költözködési jog is érvénybe lépett volna már úgy ahogy, az úriszékerek sem bíraskodnak már, ellenben a közmunka robotjához görcsösen ragaszkodnak a törvényhozók. Nem precízírozni kell a közmunkát, hanem el kell radikálisan törölni, mert háboruban mindenki köteles az életét odaadni a hazának, de békében két kezével, izmaival, kis járművével csak önmaga, nem pedig a főszolgabíró, vagy a jegyző rendelkezhetik. Szeretjük mondani, hogy a civilizáció korát éljük, de törvényes intézkedéseinkben minden zsenirozás nélkül tartunk fenn még ma is feudális rendelkezéseket. Nálunk, ahol a látszat olyan fontos, őrizzük meg törvényalkotásunkban a huszadik század látszatát.

zódés megkötése után milyen úton-módon szállíthatna szükség esetén Németországon keresztül csapatokat Lengyelországba, ha az segítségre szorul.

Ha a szövetségesek tanácskozásai a német javaslatokról lassan fognak haladni, akkor ennek csak egy oka lehet: a francia kormánynak rendkívül bizonytalan belpolitikai helyzete.

Azt hiszik, hogy Herriot után egy Briand—Loucheur, vagy Caillaux—Loucheur-kabinet következne, ilyen kabinet pedig előreláthatóan nem tartaná magára nézve kötelezőnek egy Herriot által felígert, vagy harmadrésben előkészített kompromisszumot. Így kárbaveszett a munka és az idő, mert az új kabinet valószínűen előlőről kezdené az egész tárgyalást.

Herriot előbb tisztáznai szeretné a belpolitikai helyzetet, mielőtt magára vállalná azokat az újabb politikai nehézségeket, amelyek kétségtelenül a kényes biztonsági kérdéssel kapcsolatban ki fognak alakulni. A másik oldalon Chamberlainnek semmi oka nincs, hogy a tárgyalások tempóját erőszakosan gyorsítsa, mert ő végleges megállapodásokra törekszik úgy Franciaországgal, mint Németországgal, Herriot-val pedig — ebben megegyeznek az összes Párisból érkező információk — bajosan lehet véglegesen megállapodni, mert Herriot elintézt ember.

Ötszázmillió lei jövedelem után adózik Biharmegye és Nagyvárad

Az adókirovési munkálatok a napokban fejeződnek be és április elsején megkezdődnek az adófelbevezési tárgyalások is.

Biharmegye területével ma is az ország legnagyobb megyéi közé tartozik és lakosainak száma Nagyvárad városával együtt eléri a négyszázat.

Az ország költségvetésében Biharmegye jelentős bevételi tétellel szerepel. Egyrészt az egyenes adókkal, másrészt a befolyó fogyasztási adókkal és vámokkal. Az adókirovési munkálatok után, ha még nem is állanak a pénzügyigazgatóság rendelkezésére teljesen pontos számadatok, hozzávetőleg már is meg lehet állapítani, hogy Biharvármegye és Nagyvárad lakói 1925. évben mennyi jövedelem után mennyi adót fognak fizetni.

Urbanu Constantin, az adókirovési munkálatok vezetője és Csermák Béla pénzügyi tanácsos adtak felvilágosítást az adókirovésekről.

Száz millió lei az évi állami adó

— Az adókirovési munkálatok bár befejeződnek — mondotta Urbanu subadnistrátor — mégis, mert még nem érkeztek be minden adókerületből a jelentések, azokról teljesen pontos képet nem adhatunk. A föld- és házadók nap nem sokat változott. Csekély eltérések csak az erdőterületek vannak, ahol már kitermelt erdőterületeket most már szántóföldekké alakítanak, vagy új erdőségek vágását kezdik meg. Nagyobb eltérés az iparosok, kereskedők és részvénytársaságok adójánál lehet. Itt a múlt évi jövedelmi alaphoz képest tízezer-husz százalékos emelkedés mutatkozik. Kimutatásai szerint, különösen a részvénytársaságok adója emelkedett.

— A kézművesek és szabadfoglalkozásuk adójánál mindössze 4–5 százalék emelkedésre lehet számítani. Olyan egyének pedig, akiknek semmi kimutatható jövedelmük nincs és a minimális évi 10 lej adót fizetik, összesen tízezerfőre vannak. Tudjuk, hogy ez a szám egyáltalában nem pontos, de ezeknek nyilvánítása és megadóztatása olyan nagy adminisztrációs nehézségekbe ütközik, hogy mindegyiknek a felkutatása sokkal többbe kerülne a kincstárnak, mint a mennyi adót befizetnének.

1925. évben kimutatásaink szerint összesen 115 millió lej földjövdelem 48 millió lej házjövdelem, 290–300 millió lej ipari és kereskedelmi jövedelem és körülbelül 50 millió lej kézműves szabadfoglalkozásuk jövedelme után vetjük ki az adót.

Állami egyenes adóban 1925 évben körülbelül 100 millió lejt fizet tehát Biharmegye és Nagyvárad város.

Ha most azt vesszük, hogy a négyszáz-ezer lakos közül körülbelül ötvenezer az adófizető polgár és hogy a jövedelem felét kereskedelmi vállalatok és részvénytársaságok fizetik, egy adófizetőre körülbelül évi 1000 lej állami adó esne. Ez természetesen vagyon szerint változik.

Községi adó, fogyasztási adó, vámok

Az állami adókon kívül azonban a községi adó és a fogyasztási adó igen tekintélyes összege terheli a dolgozó lakosságot. A községi adó mai neve „taxa” és erről bőven gondoskodtak. A községeknek módjukban áll 62 féle taxit kivetni jövedelmük fokozására. Hogy Nagyváradon mennyi taxit folyik be, már megirtuk. Most információink alapján egy község ilyen terheit mutatjuk be:

Bihar községben, amelynek összesen 3500 lakosa van, az állami adókon kívül, községi taxikban 1925. évre háromszáz ezer lei, iskolaépítési hozzájárulásban 650 ezer lei, utadóban 100 ezer lei és végül egyházi adóban, mert hiszen ez is adóterhe a lakosságnak, 100 ezer lei van előirányozva.

Egy lélekre eső adóterhe tehát átlag 3000 lei lenne az állami adón kívül. Ezenkívül a községi lakosokat ut- és iskolaépítéseknek kényszer-munkára is kötelezik.

Nem csekély tehát az a terhe, amit ma egy állampolgárnak viselnie kell. A terhekhez hozzávetve még hozzájárulnak a vámok, amelyekből a biharsármegyei vállalkozásokon havonta 30–40 millió lei bevétel folyik az államkasszába. Ezek a vámok tulajdonképpen megadóztatják a ruházódást, az élelmezést, mindent, ami egy polgár napi életével összefügg.

A Szigligeti Társaság nagy Jókai-ünnepe

A Szigligeti Társaság április 3-iki nagy Jókai-ünnepére az előképekhez már felkért és ezután felkérendő hölgyeket és urakat ezúton is kéri a rendezőség, hogy hétfőn délután 4 órakor a megbeszélések és szerepkiosztások végett a színház színpadán megjelenni szíveskedjenek. Hetényi főrendező, aki Jókai előtt is rendezett előképeket, a nagy mesemondó ez alkalommal tizenkét regényének alakjaiból alakít csoportokat.

Az estély teljes műsora:

1. Mayor Gyula: Szerenád, előadja a filharmonikus zenekar.
2. Megnyitó beszéd. Tartja dr. Karácsonyi János, a társ. elnöke.
3. Jókai-költeményt szaval Grófné-Polgár Mariska színművésznő, a t. tagja.
4. Emlékbeszéd. Mondja dr. Radó Pál keresk. isk. tag, a t. tagja.
5. Székelyvér. I. felv. Jókai Bálványosvár című regényéből színre alkalmazta P. Gulácsy Irén, a t. tagja.

Személyek:

Káldor István főrhahobán, a szé-
kelyek grófja Bihari Sándor
Opour Kevend rhabonban Tóth Elek
Szilamér) Fratta Géza
Iszla) fiai Fülöp Sándor
Zsombor) Rédei Tibor
Rapsonné T. Pogány Janka
Mikó Sára Benes Ilona
Imola, leánya Jósika Mici
Ihathó kun fejedelem Puskás Lajos
Kuthen vezér Rohonczy Mihály
Ropó vitéz Hevesi Miklós
Kürtös Szathmári Ferenc
Zerzéma jós Soós Mihály
Rhabonbánok, Bobolna istenasszony, kun táncosnók.

6. Jókai: A holt költő szerelme. Melodráma. Szavalja Nagy Márton ny. főszolgabíró. Zongorán kíséri Bánáss László román. kath. lelkész.

7. Jókainé tyukjai. I. felv. Mikszáth elbeszélése után írta Korda Béla, a t. tagja.

Személyek:

Jókai Tóth Elek
Jókainé Benes Ilona
Jókai Károly Soós Mihály
Rózsika Gaál Piri
Füzi Madas István
Frakádi T. Pogány Janka
Egy kis gyerek * * *

8. Előképek Jókai regényéből. Előadják a város urhölgyei és urai. Rendezi Hetényi D. Elemér.

9. Csajkovszky: Szerenád. Előadja a filharmonikus zenekar.

Az estélyre a jegyek a színház elővételi pénztáránál válthatók mindennap reggel 9–12 és délután 4–6 óig.

Cuza professzor Bukarestbe érkezett

Olyan ka onai készséget mozgósítottak, mintha ostromállapot volna

Bukarestből jelentik: Tegnap reggel 9 óra 15 perckor Jassiból a bukaresti északi pályaudvarra érkezett Cuza professzor, amit Samuleanu egyetemi tanár és több egyetemi hallgató kísért. A bukaresti egyetemi hallgatók egy csoportja az antiszemita vezér elé utazott és a pályaudvaron egy másik csoport diák várta. A rendőrség és katonaság, hogy minden zavargást megakadályozzanak, óriási készséggel várták Cuza-t és az Universtul szerint az az utvonat, ahol Cuza autója elhaladt, olyan képet mutatott, mintha ostromállapot volna. A diákokat a katonaság megakadályozta, hogy tüntető felvonulást rendezzenek.

Cuza a „Splendid”-hotelben szállott meg és innen a közoktatásiügyi miniszteriumba ment, ahol Valaori államtitkárnak egy kérvényt adott be. Ebben azon óhajának ad kifejezést, hogy lemondása dacára is folytassák ellene a megkezdett vizsgálatot, mert egész multját tisztázni óhajta.

Szilágyosmilyon június hó 1-én

bívatolosan kísorsolnak egy ebédőbntort, mely áll: 1 ebédőszekrény, 1 pohárszék, 1 ebédőasztal, 1 bármás teásasztal, 6 darab szék.

Egy sorsjegy ára 50 lei.

Kapható a Hegedűs Hirlapírodában

Vasárnap d. e. fél 11 órakor a

DOROTHEUM

első nagy

husvétí árverése

Kézpénz áraknál is olcsóbban!
20 heti vagy 5 havi

részlelfiizetésre

árusít mindenféle textil és ruházati cikket, férfi és női szöveteket, kelengyékét stb. a

HELLAS

áruforgalmi r.t.

ORADEA-MARE,
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 14 szám
Telefon Interurbán 960

Beszerzési csoportoknak legelőnyösebb ajánlattal szolgál.
Vidéki megbízásoknak a leggyorsabban tesz eleget!

Ezerszeres pénzt, 1200 dollárt

Senki ne üljön fel hangzatos hirdetéseknek!

polgári bizottság végzi. — A bizottság határozata szerint

vagy egy most épült, modern, 3 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló házat nyerhet az, aki megveszi 250 L-ért a Hegedűs Hirlapírodában a szatmári Kósa-féle házorsolás sorsjegyét

Ennél a házorsolásnál összesen csak 1800 (egyezer nyolcszáz) és nem számíthatatlan sok ezer sorsjegy bocsátott ki, a nyereség esélye tehát mindenki számára realizálva van. A sorsolást közjegyző és külön

a huzás napja visszavonhatatlanul 1925. május 10.

Tessék beszéljünk!...

„Világszenzáció!”, amelyeket a pesti élelmesség termel. Leirer Amália, Pödör Gyula, Kodelka és Ledererék a budapesti ligeti plasztikonban

— Budapesti levél —

.... Tessék beszéljünk!... Erre a bejárat, a terézköruti rablógylkosság színlehez! Itt látható a szépséges Amália meggyilkolva, ágyában, vérben fekvő, teljes életnagyaságban és élethűségben, ahogy két hónappal ezelőtt meggyilkolták. Mellette mér látható teljes életnagyaságban és élethűségben Pödör Gyula, a rablógylkos haramia! Továbbá kizárólag itt látható a meggyilkolt és feldarabolt hentesmester, Kodelka Ferenc és a gonosz csábító, Lederer Gusztávné és az aljas férj, Lederer Gusztáv, ugyancsak teljes életnagyaságban, élethűségben, felöltözve úgy, ahogy együtt voltak a borzasztó gylkosság éjszakáján. Tessék kérem beszéljünk, nevetget más látnivalóval együtt, ne tessék elmulasztani az alkalmat!

Ezt a felhívást dübörgő hangon a Városligetben a Plasztikon előtt a kikiáltó kiáltja ki a Városliget népének és invitálja be az összecsendült publikumot a Plasztikon belsejébe. A bejáratnál jobbra, a nyílt utcáról látható Lederer Gusztávnak és feleségének és Kodelka Ferencnek viaszból készült életnagyaságú portréja, amint terített asztal körül, Lederer Gusztáv, kezében libacombbal, falatozva egy-enruhában ül, felesége pedig mosolygó arccal kiszolgálja és invitálja az asztalhoz a szobába éppen belépő Kodelka Ferencet, bor, pezsgő is áll az asztalon.

Óriási tolongás a mutatványos hely előtt. Ember-ember hátán, férfiak, nők, öregek, fiatalok vegyesen. Suhancok, fejkendős cselédleányok, villamoskálauzok, váltóőrök, katonák őrmestertől felfelé, inasok és a Városliget kétésszisztenciái, akik már előre izgulva, kipirult arccal igyekszenek a pénztár felé. A tolongás rendkívüli. A kikiáltó sorbaállítja a bemenőket, akik tiszteivel, huszával mennék be egyszerre a rendkívüli látványosság meglekésztésére.

Csak néhány lépést teszünk és a Plasztikon egyik elkerített helyén, Ferencz József, Kossuth Lajos és Deák Ferenc és más nemzeti nagyságok viaszból készített életnagyaságú szobor-képmásai társaságában csakugyan ott látjuk teljes életnagyaságban Pödör Gyula rablógylkos viaszbaformált mását, amit világosszürke ruhában, sárga kesztyűben, cugos cipőben, kezében fekete sétabottal, szürös szemekkel néz a bámulók felé. Előtte az emelvény talapzatán az írás: Pödör Gyula, Leirer Amália gylkosa. Tehát kétségteljesül az az. Mellette ül Lederer Gusztávné, szürke szatínruhában, ölbetett kezekkel, ujjai között vérvörös rózsaszál. Drappszínű posztókalapban láthatók a szép szöke hajfürtjei. Barátságosan, sőt mosolyogva néz Pödör Gyulára, akire ez a tekintet, úgy látszik, bátorítólag hat. Az asszony jobbán komoly, sötétszürke ruhás izmos férfi áll, mereven néz előre, kémlelő szemekkel: a talapzaton lévő feliratról kitűnik, hogy ez viszont Lederer Gusztáv, volt esendőrfőhadnagy cívisben.

Közvetlen közelben kirakatszerűen, üvegtáblák mögött, elegáns, női hálószobába tekinthetünk; a kirakaton levő felírás azt mondja:

„Csak erős idegzetűek számára: A terézköruti rablógylkosság áldozata.”

Fehér, finom faragott faágyon, selymes csipés párnán és takarón nyugszik a terézköruti tragédia áldozata viaszból. Lábai, felsőcombja meztelen, csak a két hullafoltok tartják. Meztelen keble és karja is, feje és balkarja lehanyatlak az ágyról, mellkasáról több helyütt vér csorog. A szép szöke haj, az arc és körülötte

a szőnyeg csupa vér, azaz piros festék. A ruházat mindössze vékony fekete kombi né, a többi ruhadarab egy kis széken hever a holttest mellett. A harisnya és a lakkcipő is ott áll, a szobor egyik kezében pedig göröcsösen szorongatva egy női selyemnadrág. Az éjjeliszekrényen parfümös doboz, arcpirosító kenőcsök és más toalettszerek szanaszétjell úgy, ahogy a gylkosság helyszínén megtalálták.

Nők, férfiak tolonganak a kirakat előtt, félni kell attól, hogy betörök az üveget. Néhányan nem mernek benézni. Egy mást biztatják:

— Na, ne félj, csak gyere, ne légy ilyen ijedős.

Leirer Amália holtteste mellett egy

Cseh fascisták megtámadták a prágai Német Ház vendéglőjét

Prágából jelentik: A nemzeti sovizmusnak sajnálatos tulkapásai történtek tegnap Prágában. Már régen nem történt a tegnapihoz hasonló esemény és Prágának nem cseh lakossága az utolsó hónapok alatt már-már abban a hitben élt, hogy számára is nyugalmas és biztos ottahont jelenthet a köztársaság fővárosa. Egyes felelőtlen elemek tegnap megingatták ezt a hitet. Azok a feketeingesek, akik püsszegéssel fogadják, ha a prágai villamosban német szó hangzik el, akik káromkodásokat szuttognak, ha a szuttogásnál hangosabban beszélnek magyarul a prágai utcákon, Mussolini gárdájának prágai kreaturái, a cseh fascisták vad támadást intéztek tegnap délelőtt a prágai Német Háznak éttermében söröző vendégek ellen.

Délelőtt 11 órákor körülbelül 50 feketeinges fascista vonult be a Német Ház éttermébe és hangos cseh beszéddel helyezkedtek el az ablakok melletti asztaloknál. Egyesek közöttük egy rendkívül hangos fascista étteremnek belső részébe mentek és eljutottak egy udvari pavillonig, ahol német diákok söröztek sapkákkal és szalagokkal feldisztizve. Az egyik fascista német nyelven elkiáltotta magát:

— Egy percet adok arra, hogy a sapkát és a szalagot levegyék.

A diákok felugráltak asztalaiktól és nyugodtan válaszoltak a fascistának, mondván, hogy neki semmi joga sincs itt parancsolgatni. Az egyik azt a kérdést vetette föl, milyen jogon ad ki itt rendelkezéseket. A fascista így válaszolt:

— A cseh fascisták és a cseh nép nevében.

Aztán megfordult a fascisták szónoka és kiadta a jelszót az étterem első részében lévő társainak. Ezek előre rohantak és botokkal felfegyverkezve rátámadtak a diákokra és leverték fejükről a sapkát.

Különösen hevesen támadt és vett részt az ezután következő dulakodásban a feketebluzos leány, aki azonban az egyik német vendégtől olyan pofont kapott, hogy végig vágódott a vendéglő padlóján. A diákok védekeztek a gummitótos fascisták ellen, akik azonban

vadul folytatták a verekedést és több német diákot véresen megsebesítettek.

A verekedés hevében érkezett meg a rendőrség, amely

rendkívül korrekt magatartással lépett föl és kiszorította a Német Házból a támadókat.

Három támadót és a feketebluzos leányt a rendőrség letartóztatta.

A rendőrség által kiadott hivatalos

razzia-jelenet viasz-szobrokból, szemközt vele pedig a magyar nemzet történetéből vett jelentek: 1848-as szabadságharci jelet és Petőfi borozgatás közben a kurta-korcsma asztala körül baráti társaságban.

A Plasztikon tulajdonosa elmondotta, hogy minden nagy eseményt megszoktak örökíteni a Plasztikon részére. Ezért csatláttatták meg most Kodelka és Leirer Amália bűnügyi főszereplőit is — szobornak. Az ötlet a Plasztikon tulajdonosáé, a Fényes családé, a viasz-szobrokat pedig Servinczy Frigyes hatvanhat éves szobrász készítette, aki harminc év óta gyártja a Plasztikonok részére a fejedelmek, királyok, nagy férfiak, neves emberek és a nagy bűnösök szobrait.

jelentés szerint a támadók ellen az eljárás megindult.

A Német Házban történt eset különösen a mintavásárra érkezett idegenek körében keltett kinos feltűnést, de rendkívül kellemetlenül hatott a prágai közgazdasági tényezőkre is, mert azok a vásár alkalmával remélt üzleti összeköttetéseket látják veszélyeztetve. Az eset a kormányra nézve sem lehet kellemes, mert a sok pénzért felemészítendő külföldi reklám kártyavárát döntötte össze a fascisták tegnapi attackja. Az esetet egyes cseh körök arra használják föl, hogy a németek ellen támadjanak. Már tegnap délután azt a hírt kolportálták a mintavásár idegen látogatói között, hogy a támadást a lipcei vásár inszenzirozta, ő bérelte föl a támadókat, hogy elriassa a prágai vásár látogatóit. Ez a hír teljesen átlátszó manőver, amit egyetlen külföldi sem fogad komolyan.

Nickelezést, zománcozást, vulcanizálást, hócipő- és kalucsni javítást, hegesztést vállal

Kalenda-cég Oradia-Mare

Angol **DIVAT-SZÖVET** ujdonságaim tavaszi megérkeztek
Elsőrendű URI RUHÁKAT készítik szolid árral. Pontos kiszolgálás
SCHWARTZ MÓR
uri-szabó. Str. Avram Iancu (Kossuth Lajos-utca) 14 sz.

של פסח **Weinstein**
husvéti fűszer **Testvéreknél**
legolcsóbb Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 15. Telefon 10-95.

Tavaszi angol szövetség ujdonságaink megérkeztek.

Különleges mintáink Nagyváradon egyedül cégünk részére vannak lekötve.

Leborits és Fia szabók
Telefon 871 és 875

Nem ujság, hogy a HÓFER gyermekápoló szerek közkedveltek, meri lényileg jók is!

Egyetemi tanár, aki meggyőződésből mezitláb jár

Budapestről jelentik: Néhány hónap óta nem mindennapi látványossággal szaporodott a pesti utca panoptikumak. Egy intelligens arcú, szegényesen, de tisztán öltözött férfi mezitlen lába ez az új látványosság.

Ha fúj a szél, ha esik az eső, ha hull a hó, ez az ismeretlen férfi nem huz cipőt a lábára. Senkisé nem ismeri és senkisé tudja elképzelni, hogy miért jár mezitláb? Hóna alatt nagy csomag könyvet tart s mialatt legalább száz ember bámulja, nyugodt egykedvűséggel várja a villamost. Egész télen át mezitláb járkált s ezt olyan közvetlenséggel csinálta, mintha cipő nem is léteznék a világon. Dr. György Jánosnak hívják, szeptemberben érkezett Pestre Amerikából, ahol az egyik egyetemen tanár volt és itt Pesten angol nyelvleckékből tartja fenn magát.

— A mezitlábjárás — mondta, — csak mellékes, külső megnyilatkozása az én világnézetemnek, mely szerint az ember lelkileg reprodukciója a történelemnek és így felelősnek kell éreznie magát az egész fajjal szemben. Különbözik kakasnak, vagy disznónak is születethet volna. Közvetlen okom erre a viseletre a nyomorúság volt, de később rájöttem, hogy semmi szükség nincs a cipőre és nem is vettem újat magamnak.

Egyszerűen, természetesen mondja mindezt dr. György János, aki maros-tordamegyei székely és életének célja: érezni, gyakorolni a fajhoz tartozás kötelességét.

— Iskoláimat — folytatta aztán — a nagyegyházi kollégiumban és a kolozsvári egyetemen jártam. Jogot végeztem itt, de már ügyvédhajtárságom alatt fájdalmas összeütközésbe kerültem erkölcsi érzékemmel. Nem tudtam meggyőződésem ellenében elválni a jogtól és nem tudtam a gazdag hitelező számára a szegény ember feje alól kihuzni a párnát.

Otthagytam az ügyvédi pályát és előbb Kolozsvárra, majd Oxfordban theologiai és filozófiai doktorátust szereztem. Magyar létemre én voltam a Harvard-egyetem akkor létesített társadalom-erkölcstan fakultásának első végzett hallgatója. Előbb református, majd, miután áttértem, unitárius lelkesítő képzést nyertem és 1907—1910-ig unitárius teológiát adtam elő a kolozsvári egyetemen, abban a reményben, hogy itt érvényesíthessem azt a vallási és erkölcsi programot, melyet, mint református pap, nem vihettek keresztül. Azonban itt is, mint mindenütt, destruktív újítók tartottak s én, hogy a szociális kérdéseket közelebbről tanulmányozhassam, otthagytam az egyetemet, a papi állást és zsákherdónak mentem Aradra. Végigjártam az Alföld összes nagyobb városait; voltam kubikosmunkás, boltossegéd és arató-napszámos. A következő évben már egy amerikai műkögyárban dolgoztam, míg végre a menai Commonweath College meghívott tanárául.

Ez az egyetem különleges amerikai mértékű: hatalmas termelőszövetkezetbe illeszkedik bele és hallgatóinak a napi négyórás szellemi munka mellett négy órát a legkülönbözőbb testi munkát kell végezniük.

Itt kaptam én katedrát és adtam elő a társadalmi fejlődés tudományát — mezitláb. Közben egymásután jelentek meg magyar és angol nyelvű könyveim és cikkeim úgy az amerikai folyóiratokban, mint idehaza a Független Szemlében és a Huszadik

Században. Legismertebb magyar munkám címe: Hit és haladás, Jézus és az ujszövetség. A dunai konföderáció és a társadalmi megújulás bölcselete. Legutóbb angol nyelven megjelent kötetem címe magyarul: Az egyetemes vallás szent könyvének vázlata.

Tavaly szeptemberben azzal a tervvel jöttem haza, hogy az itt elhelyezkedni nem tudó munkanélküli emberekkel telepítési akciót szervezek és egy, a Commonwealth College-hez hasonló önellátó szövetkezet keretén belül falut alapítok kinn Arkansasban. A terv azonban nem sikerült, sőt én is idehaza rekedtem és most előadásokból és angol nyelvleckékből tartom fenn a családomat.

Hosszu léptekkel méri végig a sáros utcát. Az emberek sorban megfordulnak utána, ő pedig könyveit hóna alá szorítja, szakállas krisztusfejét lehajtja és komoly, mélytűző szemével a járdát figyeli, nehogy szögbe lépjen.

BŐRBUTOROK

ruganyos matracok, hencserek, hajlitott garnitúrák kapható és megrendelhető KOVACS JÓZSEF kárpitosnál, Deák Ferenc-utca 1. sz.

Rónai & Kohn

Sas-passage. Tisztelettel értesíti a n. becsü vevő közönséget, hogy

Exclusiv tavaszi női- és férfi divat ujdonságai dus választékban megérkeztek

ABBÁZIA

legszebb helyen (a Bellevue mellett) tengerre nyíló, kényelmesen berendezett szobákkal megnyílt az

ELENA PENSIO

Szolid és kényelmes családi üdülőhely. Mérsékelt árak. Teljes pensio napi 30 lira. Kitűnő magyar és francia konyha

Figyelmes házas kiszolgálás. Kíváratra bővebb levélbeli felvilágosítás

PENZIO ELENA, ABBAZIA

Tulajdonos:

LOVÁSZY KÁROLYNÉ
ÉS SZÁSZ ERZSI

Saját kemencében

Kerékpár és varrógép gyári égetett zománcozását

nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt kerékpár, varrógépet veszek és eladok. Kerékpár gumik és alkatrészek legolcsóbban nálam. Varrógép, kerékpár rak-kaphatók „Elena” tár és javító műhely, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 5. szám.

Értesítés az építetőknek!

Uj házak, villák, templomok, tornyok építését és mindenféle javítási építési átalakítási munkákat a legolcsóbban vállalom. Terveket, építési költségvetéseket olcsón készítek. Harminckét éves gyakorlattal, nevem garancia munkáim pontosságára, jutányosságára és szak-szerűségére. Kiváló íszleteit

Pénzes Lajos

építési vállalkozó, Str. Berthelot (Sal F.-u.) 19.

Tavaszi és nyári nőidivatkalapok

készítését, javítását és átalakítását divatlap után jutányos árban vállalom Preciz munka. A n. é. hölgyközönség becses pártfogását kéri

Kopp-r Rezszi Str. Petru Maior 8. (Ór-utca)

Gyógyszerészek, Drogeriák,

Illatszertárak,

Kereskedők figyelmébe!

Husvétii szóróparfüm, illatos kölnivizek, Brillati nok, puderek, arckrémek stb. Eredeti gyári árban, nagyban és kicsinyben beszerezhetők.

Porjesz Géza

„Glória” laboratorium Nagyvárad Str. Alexandri (Teleky-utca) 11. sz. Keresk. és Iparkamara épület.

Gyári árban női kalapok

a „Modern” kalapüzletben

Mosolu tábornok volt Kert-u. 4-a. és

„Benedek kalapüzemben”

Strada Cuza Voda (Szacsavay-u.) 17.

— Alakítások olcsón és pontosan készülnek. —

Zsoldos Tanintézet

Budapest, VII., Bohány-u. 84. TELEFON J. 124-47.

Az ország legrégibb és legismertebb előkészítő intézete

Női szalma és selyemkalapok

virágok és az összes kalapkelékek

20—50 % olcsóbbak mint bárhol

KÖNIG JENŐ

Üzlet: Str. Tace Ionescu (Körös-utca) 16. sz.

Gyár: Str. Alexandri (Teleki-utca) 45. szám

Fényképész műteremhez

100 000 lei tőkével

szakember társat keresek.

A műterem Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-utca) legioobb helyen berendezéssel és 8 éves szerződéssel. (Ért. 4000 Lei).

Értekezni: Madas, Strada Tudor Vladimirescu (volt Magyar-utca) 18. szám a.

Kérje és használja csak a párisi „FLOREAL”

illatszergyár eredeti készítményeit

Kaphatók gyáriárban, a

„CARMEN SYLVA” drogueriában

Str. Regele Ferdinand No. 5.

a zárda templommal szemben

„Floreal” parfüm minden illatban	1 deka	30 L.
„Floreal” creme de beauté	1 tégely	20 L.
„Floreal” eau de col, lavande-ambrée	1 l.	160 L.
„Floreal” „ ” „ ”	1 1/2 „	85 L.
„Floreal” „ ” „ ”	1 1/4 „	45 L.
„Floreal” „ ” „ ”	1 1/2 „	30 L.

Elysee eau de col. Origan, Chypre, Fougere 1/2 l. 120 L.

Vezérképv és lerakata a: Poudre Perles Fines Bardin és Gelle-Freres fogpasztának, u. m. a. Gadam pomade et savonnak.

Férfi és női ruhaszövetek, epongek, kabátbélések, creponok
Férfi fehérneműek legjobb kivitelben méretulán készülnek

Ungár & Glück cégnél

Sas-Passago — Főbejárt.

Már az érdekházasság sem üzlet

Amikor a forradalmak vihára söpört régig ezen a városban, mindenki vágyott a család otthon melegére. Az anyakönyvvezetőt megröhamozták s aki a háború porzajmaiból, a nehéz rabságból megtért, a subordináció és a fogolyélet bilincseit a mosóházzal cserélte fel Hymen rózsáncáival. Tagadhatatlanul nemcsak a nélkülözött nő vágya, a háborús évek szerelmének likvidálása okozta a házasságkötések nagy fellendülését, de az idők jele arra mutatott, hogy a megszűnő ember elégtételt kap, végre révbé tér s az állami nyugodt gazdasági bázissal támassza alá vértontó polgárai életberendezkedését.

A vagyonok igazságosabb elosztása helyett Közép-Európában egy szörnyű káosz kerekedett, a munkából élők színes kirajzolt álma a küzdelem nélküli, virágkertes időről, lázas vízióknak bizonyult. A főgyerekek, a farkasvermek, titkos aknák uralmát átvette a láthatatlan rém, mely ostort csatogtatott a tömegek hátán s a jólét márványoszlopos, de néptelenedő termeit szögös drótkerítésekkel zárja el a hiában verejtékezők elől. Egyre kevesebben vannak már puhaágyazva odabent és egyre többen kint az Isten szabad ege alatt, akik feledte keresve nem találják maguk felett tetőt és hiába kutatják az Istent.

A szerelem meghalt. S akiben még pislál, alig tüzi a remény. A házasság, mely lényegében a romantika burka mögött mindig ott viselte a gazdasági motívummagot, ma már kilencvenkilenc százalékban megszűnt a szerelmi élet toronyépülete lenni. A szegénységben talán még jobban kidomborodott, lehántva a szerelmi sztiált, a gazdasági egyetemesülés. Az asszony munkaerőt vitt a házasságba és a nőtlen munkás által drágán megfizetett szaktudást: a varrás, főzés, takarítás tudományát. Két szegény ember jobban megélt együtt, mint külön-külön. Példabeszéd szerint: összerakták a szegénységüket.

Ma a szegénységnek ez a kibontakozó tendenciája, mely örömet keresett és talált a csendes, dolgozó életben, egy hétre való mámort a vasárnap délutánok örömeiben, megszűnt. Vége van. Hiszen a szegény ember családalapítási szándéka megtorpan mindjárt a lakás gondjainál. A bebutorozkodás, némi kelengye, csak anynyi csupán, amennyi hozzátartozott a tisztességes, józan munkáscsalád standardjához — a múlt álma s nem is a jövő reménye.

A polgári házasság? Kétszázötven—háromszáz korona fix a vőlegénynek, 20—30.000 korona hozomány a jövendőbelinek. Ehhez a házassági nivóhoz feltétlen hozzátartozott a három szoba, fürdőszoba, egy-két perzsa, három-négy jó festmény, négy hét Abbáziában, vagy két hét Velenében. A békebeli havi kétszázötven-háromszáz ma tíz-tizenkétezer. Ennyi fizetése nem sok 25—30 éves fiatalembernek van, 20—30.000 békekorona viszont 800.000—1.200.000 leinek felel meg. Kinek van ma ennyi hozománya s akinek már van? Az semmiesetre se azt az igényt támasztja egy házassággal szemben, mint az elmúlt idők 30.000 koronás nője. Mert akinek csak harminc vagy csak ötvenezer koronája volt, jól tudta, hogy a városi polgárságnak ahhoz az osztályához tartozik, mely exclusiv ugyan, de ugyancsak takarékos. Ennek a nőnek még a család volt az ideálja és nem a demimond, a boldog anya és nem a filmdiva. A mai egymillió nő? Gondolatban meg se áll a Rivieráig, az

expresssig, mely télen-nyáron négy-öt hétre elrepíti. Pedig a milliója csak pakfong, mint az ábrándjai. Az ábrándjai, melyek möhön pócázzák magukba a világ szerelmi piacának közírré dobolt infimitásait. A milliomosnó legalább is Monte-Carlora és Nizzára gondol, Sant Moritz kéje délibábos előtte a vidéki unalomsteppék mozi-havasain.

A millió nő látszat milliójával, ami kevesebb mint 25.000 korona, hiszen a drágasági index minden országban legalább 30 százalékos, érdekből akar férfit s a férfi érdekből szimatol a millió után. Nem azért, hogy külföldi utak kalandjaira vigye, hanem azért, hogy berendezze a rendelőt, megnyissa az irodát, alátámassza adóságokkal equilibrizáló egzisztenciáját. A két érdek nem találkozik, nincs érintkezési pontja. Már az érdekházasság sem üzlet. Semmi sem üzlet manapság. A házasságnak is elmúlt a maga konjunktúrája ideje. Pláne, — amint egy a váradi partitőzsdén elsőrangúnak jegyzett fiatal orvos megjegyezte, — pláne, hogy a millió is csak háromszázezer. Leibben. Legfeljebb kétszoba kommerzbutorral.

(bárd.)

Tudják?

Tudják, hogy van száz meg száz család olyan, amelyik soha meg nem engedheti magának, hogy a narancsot megkössön, a gyerekeknek egy kis édes krumplicukrot vegyen?

Tudják, hogy vannak családapák, meg nőtlen emberek, akik nem szeretnék elhanyagolni a külsejüket s akik nemcsak az öltönyüket, hanem a kalapjukat is kifordítatják? Valami megható ezeket a régi-módi, keskeny karimájú, kifordított kalapokat észrevenni szegény tisztviselők és mindenféle más óvatoss, szegénysorsú férfiak fején. Tudják kérem, hogy ezek az emberek legalább tíz esztendeje nem vettek kalapot és körülbelül évenként muszáj nekik másik szalagot tenni a kalapra, mert ezek a hitvány kék és fekete szalagok egy év alatt úgy szétfoszlanak, mint az ifjúkor álmai? Tudják, hogy a legvacakabb kalapszalagból is 50—60 centiméter legalább harmincöt lei? Tudják, hogy az ilyen szegény ember milyen hosszú sőt, mikor kalapszalagra kell kivenni harmincöt lei? Az a sőhai megvan 50—60 centiméter, ha nem hosszabb...

Tudják, hogy vannak nők, akik egyetlen pár harisnyán élnek? Azt minden este kimossák, minden este varrnak azon egy új szakadást, minden este stoppolnak rajta egy új kis lyukadást.

Tudják, hogy a könyvkiadók a leges-legünnepelebb íróktól sem adnak már ki novellaskönyvet? Mert azt már egyáltalán nem veszik. S tudják, hogy vannak könyvesboltok, amelyek hétszámra nem adnak el egyetlenegy könyvet sem?

Tudják, hogy olyan polgárok, akik három év előtt lemondtak a pohár sörről és tavaly a husevérről, az olyan polgárok az idén arról is lemondtak, hogy egyszer egyszer elmenjenek a gőzfürdőbe?

Tudják, hogy súlyos gyomorbetegségeket nem tudnak ásványvizet venni? Tudják, hogy hányan és hányan nem tudják a romló fogorukat megmenteni, kiknek hidakat meg töméseket kéne csináltatni?

Tudják, hogy öngyilkosaink nem hisz-

nek a halálban, mint a japánok, se ki nincs esnek békülve vele, mint a törökök vagy a spanyolok, nem; ezek a mi vad laikusaink csak nem tudják, mit csinálnak kétségbeesésükben és tehetetlenségükben. Ezek nem akarnak meghalni, ezek csak nem akarnak élni, mert nem lehet, mert nem megy!

Tudják, hogy száz meg száz ibolyás és könnyes szerelem és földszintes kis boldogság megy itt tönkre, mert a szegény ifju nem meri a szegény leányt „a mostani viszonyok közt” elvenni?

Tudják, hogy hány száz egészséges és jóhiszemű fiatal házaspár nem engedi megszületni az imádandó gyermeket, mert nincs elég munka vagy elég fizetés? Tudják, hogy szomorú házaspárokról, az már kilencedik éve halogatja a kis babát.

Tudják, hogy ezen a földön a közöny, a fáradtság, az unalom olyan már, hogy nem állnak meg a járdán, mikor a szívbajos nő összeesik? Nem. Oda se néznek, mennek tovább. Maholnap már az elbukott lovat sem fogják az emberek körülállani.

Nem tudják, meddig tart még itt rajtuk ez az élet, amely ezerszer rosszabb, mint az élet?

Nem tudják, mikor és hogy lehet végre mégis csak egyszer ennek a tulságos tulságnak vége?

Nem tudják, könyörgöm, miért kell nekünk ennyire nagyon szenvedni a mi egyetlenegyszer engedélyezett csodálatos földi kirándulásunk alatt?

Keresztstojtény az arcon a legújabb női divat

Az Excelsior Dimanche Illustré című francia lap egy newyorki nő arc képét közli, valami Miss Kley-t. Az arcképen a figyelmes szemlélő egy miniatűr sakkasztalra szerült flastromozást fedezhet fel. A kép magyarázó szövege pedig elárulja, hogy Miss Kley a legszenvedélyesebb amerikai keresztstojtény-fejtegető hölgy.

A keresztstojtény tudvalevőleg a jón-majong játékon kívül a legvehemenssebb divat erejével hajtott rabigába pár hónap óta az emberiséget. S ha a jón-majong csontlapjainak kedves kínai figurái a Tutankamen-dekorációkat is kiszorították a női ruhakelmékről s ha a jón-majong titkos jelei ma már ott diszelenek férfingeken, nyakkendőkön is, akkor aligha lehet tulságos önkéntelenséggel elszörnyűködni Miss Kley ötletén.

Miss Kley, a nagy keresztstojtényes nő ugyanis (mint alighanem többen kitálatk olvasóink közül): az arcára ragasztott szépségflastromokból természetesen keresztstojtényt adott föl bálmulóinak. S ahogyan az Excelsior megjegyzi: Miss Kley utánozhatatlanul büvös mosolygással jutalmazza a rejtvény megfejtőit.

Csodálkozni, mondjuk, nem szükséges a newyorki hölgy különöködésén. De lehetetlen rá nem jönni arra, hogy a leghetlenebb divátötletek is alapszabán véve mindig visszatérnek a külsőségekkel bíbelődő emberek izlésébe. Ezt a körforgást, ezt a visszafelelést elfelejtette illusztrálni az Excelsior. Holott éppen amerikai hölgyről lévén szó, mi sem lett volna közfelfogóbb, mint Miss Kley flastromozott arc képe mellé pandantnak közölni egy tetovált indián arcot is. Igaz, hogy egy ilyen összehasonlítás valószínűleg a jelenkori kozmetika rovására ütött volna ki. Hasonló bőrcserzések népszokását a modern felfogás régen a legostobább babonák közé sorozta. Logikai szempontból semmi különbség

Olcsó cipővásár!!

a „Selejtes Cipőáruház”-ban

Str. Teatrului (Színház-utca) 4. a színház mögött.

Oriási tömeg női férfi és gyermek cipők kerülnek eladásra. sokkal olcsóbb, mint bárhol!!

sem áll fenn azonban a keresztretjvényes flastromozás s a tetoválás között. Artisztikus szempontból a különbség annál szembeszökőbb az indián arcok előnyére.

Mondhatná valaki ugyan, hogy hiszen Miss Kley esetében egy ügyes kis amerikai női fogás sincsen kizárva tökéletesen. Mondjuk ez a Miss Kley egyáltalában meg sem fejthető kockákat ragasztott rózsás arccsokájára. Mondjuk egyszerűen ki akarta használni a keresztretjvény-epidémiát arra, hogy sub titulo retjvény: a férfiak mélyen elgondolkozva órák hosszat jártassák rajta tekintetüket. De istenem, nem ugyanezt a célt szolgáltatta a tetoválás, vagy messzebbre menve, a faji kiválasztás östörténetében a tarkább tollazat, a pompásabb állati prémezet?

Ó, nem szabad elcsodálkoznunk Miss Kley ötletén. Nem is annyira extravagancia az, mint inkább örökké visszatérő reflexje amolyan „on revient tous jours”-ja a kipusztíthatatlan, kedves, hol kónikus, hol vérlázító, de többékevésbé mindig eredményes női rafinériának.

A világ leggazdagabb emberének vallomása

Ford nevét Európában nemcsak a Ford-autókról, ezekről az olcsó és fürgé kis kocsiokról ismerik. Az európai közönség még jól emlékszik az amerikai milliomos „béke-hajójára”, amely a világ pacifistáival (jórészt az antant szolgálatában álló „béke-ügynökökkel”) Stockholmba ment, hogy a hadviselő feleket kibékítse egymással 1916-ban, amikor erre a legkevesebb reménység mutatkozott.

De akármilyen naiv volt a Ford-békehajó ötlete, ez is egy bizonyossága az automobilkirályi idealizmusának, aki nem közönséges halandó; hiszen husz esztendő korában egy fillér nélkül látott az élethez és páratlan akaraterével és ötletességével olyan magas polcra küzdötte fel magát az ipari világban, mint előtte soha senkisé. Ha valaki, ő megértetheti a világgal azt a sajátos „amerikai idealizmust”, amely nagy problémák gyakorlati megoldását s az emberileg lehetséges legközelebbi produktivitást jelenti.

Ford most megírta emlékiratait, amely rövidesen — s ezen nem is lehet csodálkoznunk — a világ minden nyelvén meg fog jelenni. Kétségtelen, hogy egy olyan karrier, mint a Fordé?

A munkának az igazi belső értékét, eltekintve egyéb szennációtól, az adja meg, hogy a világ első, legnagyobb ipari nagysága egész életének tapasztalatait és tanulságait őszintén feltárja. Ez a könyv az üzlettembernek valóságos antológiája és a praktikus tanulságok mellett megtalálja az olvasó benne az amerikai szellemet, maximákat, aforizmákat, azt a morált, amely oly kedves olvasmányává teszi Franklin Benjamin „Richard apó könyvét” — ezt az Amerikát mindennél jobban jellemző munkát. Ford igazságai néha nagyon is paradoxonként hatnak, valósággal „forradalmi igazságok” egy iparmágnás tollából — például az a megállapítása, hogy „a haszon az iparnak nem lehet alapja, hanem azok a szolgálatok, amelyeket nyújt”. Ford ipara, könyve szerint, nem egyéb, mint ennek az elvnek kipróbálása létesített ipari szervezet. Ford azt mondja, hogy a pénz csak eszköz és nem cél, az automobil pedig nem élvezeti, hanem közszükségleti cikk. Minden törekvése egész életében az volt, hogy egy olyan egységes típusú autóbilt szerkesszen, könnyű és tartós kocsi, amelyet mindenki megvehet. Elsősorban az ő érdeme, hogy 1920-ban 1,250,000 Ford-kocsit tudott eladni, mert sikerült olyan olcsón előállítani, hogy ma már munkások is megvásárolhatják.

Ford, akinek ugyszólván egész Detroit a tulajdona, kijelenti, hogy ő a munkásosztályhoz tartozik s valóban olyan rendszert honosított meg, hogy munkásai, de meg vevői is részesülnek üzleti eredményeiből és volt olyan esztendő, amikor vevőinek

utólag visszatért a megvásárolt automobilonként 50 dollárt! Egyébként 1920-ban a Ford-kocsi ára 335 dollár volt.

Ford munkásainak toborzásánál, azt az elvet valja, hogy neki mindegy, hogy a Harvard-egyetem, vagy a Sing-Sing fegyház diplomájával jönnek, nála minden munkás jó munkás lesz, mert mindegyik önmagának, önmagáért dolgozik. Tény, hogy munkásainak 70 százaléka saját autóján jár be a gyárba.

Ford 1921-ben 9563 rokkant, nyomorék embert alkalmazott gyárában, ami arra vall, hogy mélységesen emberszerető s emellett nagy jölteveje a világnak, mert felfedezte azt a termelési módszert, a Taylorizmust tökéletesítve, amely mellett valamilyen munkát minden nyomorék elvégezhet.

Szülők figyelmébe

Ha szép, finom, tartós, valamint hygienikus cipőt akar gyermekének, úgy azt csakis a

„CARMEN” gyermekcipőszalonban

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.

szerezheti be. Kapható minden szín- és formában a legmodernebb kivitelben szigorú gyári szabott árak mellett 1 éves gyermekkortól 35-ös számig.

A „CARMEN” női selejtes cipőink

ezentul itt lesznek olcsó árak mellett kiárusítva.

SZÖVET
HAVAS & GRÜNFELD
posztóáruház,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

Ruhafestés.

Vegytisztítás.

Gőzmosás legszebb és legolcsóbb

a „MERCUR”-nál

Str. Vlahuța (Szt. János-u.) 1 és Baross utca 9. sz.

Nagyváradiaiak budapesti találkozóhelye!

BUDAPEST, IV. Váci-utca 38
Waltz György éttermei és kávéháza

Külön konyha. A nagyváradai püspök volt főszakácsa

Legolcsóbb bevásárlási forrás!!!

Szenszki Miklós

divatáruház Sas-Passage

Harisnyák, keztyűk, gyermekzoknik. — Csecsemő-cikkek, szalagok, csipkék nagy választékban. ...

Bécsi divatujdonságaink megérkeztek.

Böszörményiné és Róth Olga
női kalapszalón,

Str. Vlahuța (Szent János-utca) 7. sz.

KÁRPITOS

munkákat elsőrendű kivitelben készít:

Gidáli Manó

Ciorogariu (Uri)-u. 2. — Kész hencserek kaphatók.

Állandó képszalón

neves külföldi és hazai
művészek munkáiból a

Láng féle könyvkereskedés
külön termében

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.)

KEPES ELEK

szervi kötszerszalag, Sas-Passage 30. szám

Saját készítményű
speciális kötszerek, női és férfi övszerek

SCHICK-es NŐ cipőit csak a
„DERBY” cipőüzletben

vásárolja.

Derby cipőüzletek: Nagyvárad

- I. Bulevardul Regele Ferdinand 2. szám, (Bazárépület)
- II. Strada Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 5. szám.
- III. Strada Nicolae Jorga (volt Zöldfa-utca) 7. sz. alatt.

Éhgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi keserűvíz

jó étvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít

Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel

A nagyváradi—bukaresti expressz balesete

Bukarestből táviratozzák: A 32-es számú expressz-vonatot, amely péntek délután Nagyváradról Bukarestbe indult, szerencsétlenül érte. Predeal és Bukarest között egy hosszú alagutban a teljes sebességgel robogó vonat befűlészakadt. A mozdony és a postakocsi előre rohant, a vonat többi része pedig az alagutban megállt.

Az utazók között óriási pánik keletkezett, mert a sötétben senki sem tudta, hogy mi történt és az állókat nem lehetett kivonni.

A továbbbővebbé moidony és a postakocsi
hiiklott.

Bukarestből azonnal segélyvonalat indítottak, amely kivontatta az alagútban rekedt kocsikat. Az utasoknak a nagy izgalmon kívül semmi bajuk nem történt, de a pályát a kisiklott mozdony megrongálta és a forgalom még nem állt helyre.

**A nagyváradai ügyvédi kamara
az új perrendtartási tervezet
módosítását kívánja**

A nagyváradai ügyvédi kamara választmánya tegnap este dr. Thury Kálmán elnökletével ülést tartott. Az ülés jegyzőkönyvét dr. Pop Romulus titkár vezette. A választmány az új perrendtartási tervszettel foglalkozott, amely a mostani perrendi eljárást igen nagy mértékben meggyorsítja. A tervezet egyes pontjai azonban sérelmezek az ügyvédi kamra és a nagyváradai kamara a tegnapi ülés után részletes memorandumot küldött a bukaresti ügyvédi unióhoz, hogy az a kormánytól interveníáljon a tervezet megváltoztatása érdekében, még mielőtt a tervezet a parlament elé kerülne.

Az új perrendtartás — mondja a memorandum — előnyös, mert meggyorsítja és megkönnyíti a peres eljárást. Az 5. paragrafus azonban sérelmes, mert előírja, hogy már a keresetben a felperesnek fel kell sorolni az összes jogi indokokat. Ez jogásznak, jog ügyvédnek is nehéz munka és igen nagy jogi tudás és óvatosságot igényel. Ezzel szemben a tervezet másik pontja hatályon kívül helyezi az ügyvédi rendtartás 40-ik paragrafusát, amely szerinti a beadványokat ügyvédeknek kell ellenőrizni.

Ha tehát a keresetben le kell fektetni a jogi indokokat és ez igen nagy jogi praxist és tudást igényel, laikus erre képtelen. Az új tervezet harmadik pontja ezenkívül előírja, hogy szélesebbi bizonyítékokat már nem lehet beadni és így a fél elveszti a pert.

A javaslat azt is előírja, hogy az alperes nem köteles a védekezését írásban közölni a felperessel, elég, ha leteszi azt a törvényszéknél és a felperes köteles a perirat letételtől számított iz nap alatt azt áttanulmányozni és a választatot beadni. Ennek egyenes következménye, hogy minden ügyvéd minden nap kénytelen lenne végignézni az összes beadott periratokat és a törvényszéki irodaszemélyzet mással sem foglalkozna, mint ezeknek a kiadásával és bezárásával. Idegen városbeli ügyvédnek pedig — az idő rövidsége miatt — szinte lehetetlen, hogy áttanulmányozhassa az iratokat, az ügyfelei információkat kerjen és a választ is beadja.

Az a'aposan kidolgozott memorandum
zeke nija fel az országos ügyvédi unió fi-
yelmet és kéri a beavatkozásukat, hogy a
ervet ilyen ételemben módosítva kerüljön a
parlament elé.

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedül készítője Schulhof Emilné „Orient” szövóművészeti iskola Ciorogariu Uritica 12. (Gimmázium.)

* Ne mulassza el megtekinteni Bodnár Gyula bőrüzletét Str. Avram J. (Kossuth-
tea) 5. szám alatt, ahol színes, finom csi-
dő és ruhabőrök a legolcsóbbtól a legdrá-
ábbig kaphatók. Felsőrészeket minden
únta után a legkényesebb izlésnek is meg-
elelő készítek külföldről hazaérkezett
zabászommal. Vidékiek a felsőrészeket
megvárhatják. Óriási raktár szíjgyártó-
őrök, veretékek s cipészkeλλékekben. Vil-
mospénzt megtéríték.

A Radics-párt szenzációs deklarációja

Belgrád, március 28. A szkupstina mai ülésén Pavle Radics, Radics István unokaöccse a párt és Radics István nevében programszertű nyilatkozatot tett. Ezt a nyilatkozatot már előre bejelentették volt, ezért az ülésterem padjai és a karzatok utolsó helyig megteltek. Mintegy három óráig beszédben Pavle Radics kifejtette a Radics-párt politikáját és taktikáját és a végén felolvasta a nyilatkozatot.

A Radics-párt kifejezetten elismeri a mai jugoszláv államot, mint egységes és oszthatatlan monarchiát, a Karagorgyevics dinasztia uralma alatt, felbontja összeszövetkezéseit a moszkvai paraszt internacionáléval, amelyek amúgy is csak szellemi jellegű összefüggések voltak.

A Radics-párt a mai alkotmány álláspontjára helyezkedik és csak törvényes eszközökkel fog törekedni ennek az alkotmánynak a revíziójára. A párt elismeri a szerbek, horvátok és szlovének nemzeti egységét mint nemzeti ideált, amely de facto ma még nincs meg, de mindenkinek célja kell, hogy legyen. A párt megígéri, hogy minden, a hadsereg ellen irányított agitációját azonnal megszünteti, mert a

hadsereg szükséges az új haza megvédésére.

Különös tetszést keltett a nyilatkozatnak az a megállapítása, hogy a horvát nép a jugoszláv állam mostani állami határait, mint a horvát nép határait elismeri és mindazokat a területeket, amelyek ma a jugoszláv államhoz tartoznak, a horvát nép oszthatatlan nemzeti területének tekintti.

Belgrádból jelentik: Radics Pál, Radics parasztpárti vezér öccsének tegnapi ismeretes nyilatkozata lényegesen hozzájárult a helyzet könnyítéséhez. Radics beszéde után a mandátumigazoló bizottság előadóján hangsúlyozta, hogy a nyilatkozat nem elégítheti ki a jogoszláy nemzet igényeit és éppen ezért javasolja a parasztpárti mandátumok megsemmisítését. Hosszabb vita után szavazásra került a sor és a parlament hat mandátumot, köztük Radics parasztpárti vezérét, valamint pártjának alelnökét, megsemmisítette. Tizenkilenc mandátumot igazoltak, míg negyvenkét mandátum ügye külön igazoló bizottság elé kerül.

ÚJDONSÁGOK

A
Kath.
Körben

április
12

A
Kath.
Körben

AZ „ACÉLHANG” DALKÖR HUSVÉTI HANGVERRENY ÉS TÁNCMULATSÁGA

* A király újból beteg. Bukarestből táviratozzák: Ferdinánd király tegnap óta ismét gyengélkedik. Az orvosok véleménye szerint a királynak erős visszerzés-lása van s a láza 37,9. Az orvosok feltétel-
len nyugalmat javasoltak az uralkodónak, aki néhány napig senkit sem fogad.

* Emelték az aranyfrank értékét a vámkalkulációnál. Bukarestből táviratozták: A pénzügyminiszter táviratilag értesítette az összes vámrátoságokat, hogy április 4-től kezdődőleg a vámkalkulációnál az aranyfrank értékét 30 lei helyett 40 leire számítják.

* **Bíróból ügyvéd.** Dr Persz Ferenc volt bíró, a ki éveken keresztül vezette a nagyváradi törvényszéken a tealkkönyvví hivatalát és tavaly állásából váratlanul elbocsájtották, ügyvédi irodát nyitott. Mint tealkkönyvi ügyekben különösen, mint szakember, bizonyára a jogkereső közönség teljes bizalmára számíthat. Irodája Strada N. Zsiga (Lukács György-utca) 14. sz. a. nyílt meg.

* **Eljegyzés.** Csernák Bözsike ur
leányt Zentáról (Jugoszlávia) eljegyezte
Brunner József Nagyvárad. (Minden
külön értesítés helyett.)

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, vasárnap
először: **Lángok tengerében** először:
Ma, vasárnap

Hatalmas kalandordráma 5 felvonásban. A főszerepben: **Hoot Gibson**, a legjobb cowboy lovas. — Borzalmasan szép erdőjégés.

Ezt megelőzi: Két felvonásos kitűnő amerikai vígjáték.

Jön A rejtelmek háza Jön

Repriz! a 4 részes film 2 részben lejátssza.

100 leies sorsjegyekben. A sorsjegyek kaphatók a Hegedűs Hirlapirodában, ahol egyben bárkinek megmondják, hogy a kis-sorsolási tárgyak hol tekinthetők meg.

* **Zelea Codreanu bűnpöre.** Bukarestből jelentik: Illetékes-körökben az a hír terjedt el, hogy Zelea Codreanu ismeretes bűnpörét a buzeui törvényszék fogja tárgyalni, a tárgyalás előreláthatólag májusban lesz.

* **Balfour Jeruzsálemben.** Párisból jelentik: Balfour jeruzsálemi látogatása minden incidens nélkül zajlott le. Balfour hosszabb nyilatkozatot tett a sajtó számára, amelyben kijelenti, hogy a zsidó nemzeti otthon felépítésének szükségességét ma már az egész világ elismeri és éppen ezért azt javasolja, hogy a szépen megindult munkát minden nemzet támogassa.

* **Orvosi hír.** Dr Winkler fogorvos 6 heti szabadságra utazott.

* **A Kath. Kör 27-iki kulturdélutánján** Follmann fötiszteledő tartott előadást. Jézus életének színteréről, vetített képek segítségével mély tudományos alapon fejtette ennek földrajzi és történelmi jelentőségét. A zenei számokat ezuttal a jónévi Láposy-iskola növendékei szolgáltatták. Balázs Margit hegedűszólot adott elő frappáns sikerrel. Tokaji Sándor, Szabó Dénes, Putnik Elemér és Tokaji András pedig egy kvartettet pompás összjátékkal. A nagyszámu, disztíngvált közönség szívesen tapsolt mindegyik szereplőnek.

A gyermekek legjobb találkozóhelye a Dorian filmszínház gyermek matinéja

A kis rongyos

c. gyermektragédia kerül bemutatóra.

* **Házasság.** Pohl Berta és Klein Jenő kedden f. hó 31-én, délután 2 órakor tartják esküvőjüket str. Vlahuta (Szent János) 13. sz. alatti lakásukon, melyre rokonaikat, jóbarátjaikat és ismerőseiket ezúton is meghívják.

* **A ref. polgári leányiskola Jókai-ünnepé.** A ref. polgári leányiskola március hó 29-én délután 6 órakor, az intézet dísztermében Jókai emlékénnepélyt tart a következő műsorral. Innuai natio-nal. Énekl. a polg. iskolai tanulók énekára. 100. dicsőret. Emlébeszéd. Száva Gyula: Jókai. Szavalja: Kursinszky Márta III. o. t. Ad. Jézus: Hoch-scitmusik. Négykére játszik: Dénes Klára és Jónás Zsuzsika IV. o. t. Jókai: A nagylaki iskolás fiúk. Szavalja: b) Szűcs Ilus III. o. t. Ocskey brigadérosból: Lavotta első szerelme, Hegedűs játsza Széles Kálmán, zongorán kíséri Molnár Boriska IV. o. t. Jókai: Szigetvári vértanúk c. drámájából: Anna keserve. Szavalja Kovács Rózsi IV. o. t. Erdődy: Szent-Gály: A dal dicsőítése. Énekl. a polg. leányisk. énekára. Jókai: A királyleány babái. Elbeszéli Szabó Ilona II. o. t. Haydin: Capriccio. Zongorán játsza: Füst Kató, III. o. t. Szabolcska Mihály: Jókai. Szavalja: Varga Anikó II. o. t. XC. zsoltár I. vers. Énekl. az énekarral együtt a jelenlők. Belépti díj nincs, önkéntes adományokat szívesen fogad az intézet vezetősége szegénysorsu tanulóinak felsegélyezésére.

* **Próbavágatást kérnek a mészárosok.** A nagyvárad hentesek és mészárosok tegnap küldöttséggel keresték fel ismét dr Popovici Miklós prefektust a husarak maximálása ügyében. Ez alkalommal azt kérték a prefektustól, hogy a maximális árak megállapítása előtt próbavágást rendeljen el, hogy bebizonyíthassák az árak felemelése iránt benyújtott kérésük jogos-ságát. A prefektus megígérte, hogy a ké-rést teljesíteni fogja.

* **Az állampolgársági hivatal felhívja az alább felsorolt egyéneket,** hogy az állampolgársági listába való utólagos felvétel iránt benyújtott kérvé-nyük ügyében 3 napon belül a hivatalos órák alatt délelőtt 11—1 óráig a városháza II. em. 25. számú szobában jelenjenek meg: Deutscher Benjámín str. Guza Voda 60, Moskovits Szeréna str. Elisabeta 3, Frém Sándor Törkölyméről 116, Bereczk Eszter str. Centrala 15, Szemerszky Elek str. Terézia 4, Szabó Károly str. Poduhui 13, Darvasi Sándor str. Li-

vezi 21, Kuzselka Matild str. Törkölyméről 84, Bur-ger Aladár str. Gojdu 22, Suhajda Béla str. Gen. Berthelot 11, Máté Zsigmond str. Gen. Holban 31, Grünfeld Jakob str. Aurél Vlaicu 2, Bernstein Andrei str. Paul Clinez 3, Titi György str. Doron-gos oldal 7, özv. Szilágyi Sándorné str. Fabrici 11, Harmati Pál str. Elisabeta 1, Friedlander Izrael str. Cuza Voda 40, Horváth Ilona str. Eroilor 7, Weber László Lajos str. Josif Vulcan 3, Fehér József str. Sft. Ladislau 15, Weinberger Jakob str. Fabrici 9, Kondor János str. Biserici 5, Dancsházy László officiant la Uzina Electrica, Darvas Kálmán Coman-dantului 1, Bokor Sándor str. Gojdu 22, Kerekes Juliánna str. Gojdu 22, Sztankovics Károly str. Ga-ra, Duka Lajosné str. Caramizilor 35, özv. Illyés Istvánné str. Eroilor 10, Fried Albert, Fried Irma, Preisner Irma, Preisner Géza str. Parcul Frumosa 2, özv. Sebestyén Andrásné str. Apitalului 67.

* **A Prihoda koncertje** husvét utánra elhalasztva.

* **Százkilencezer leit sikkasztott egy nagyvárad i kenyérgyár inkasszása.** A rendőrség tegnap fejezte be a vizsgálatot, amelyet Farkas Izrael a Jakobi-kenyérgyár inkasszállója ellen folytattak. A vizsgálat adatai szerint Farkas összesen 109 ezer lei felvett pénzzel nem számolt el. Az ügy iratait áttették az ügyészséghez. Farkast szabadlábon hagyta a rendőrség a főtár-gyalásig, mert szökésétől nem kell tar-tani.

* **A Joint Hadiárvagondozó Egyesület** münitngje. A hadiözveggy és árvagondozás érdekében hatalmas mozgalom indult ki Amerikából, amely társadalmi úton próbálta megoldani az árvagondozás problé-máját. Ez az akció a Joint néven ismeretes, amely az összes európai államokban igen nagy mértékben járult hozzá az özvegyek és árvák gazdasági támogatásához és az árvák neveléséhez. Nagyváradon eddig havi 18.000 lei segélyt osztott ki az árva-gondozó és elérte azt, hogy egyetlen egy zsidó felekezeti hadiárva nincs irányítás és támogatás nélkül. Ez a egyszerű társadalmi mozgalom ez év vége felé a hadiár-vák támogatására vonatkozó feladatát más

irányu kötelezettségeinél befejezettnek te-kinti s így a segélyezett államok zsidósá-gára hárul az a feladat, hogy ezt a munkát folytassa. A Joint nagyvárad i csoportja ezen feladatok megbeszélése végett e hó 29-én, délután 4 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében münitngtet rendez, amelyen részt vesznek a kolozsvári köz-pont kiküldöttéi dr Kertész Jenő az árva-gondozó elnöke, Gutfried Adolf, Antal Márk és Schwartz Miksa központi főtít-kár, a helyi csoport vezetői, a hitközségek képviselői és egyéb felekezeti jellegű egye-sületek kiküldöttéi, hogy az árvagondozás módjait, valamint az előteremtendő anyagi eszközök megszervezésének módzatait megbeszéljék. Az összejevetelre a Joint elnöksége minden érdeklődőt szívesen lát.

* **Mi tetszik a közönségnek a filmben?** Viharmadár lett Seateufel magyar címe: Hogyan folyt le Glória Swanson esküvője: Don Cézár de Bazan kalandja Pola Negri-vel; Mit mond a „Madame Sans Gene” ren-dezője; Idegesít-e a mozi?; Max Reinhardt vallomása a filmről; Glória Swanson és Pola Negri mint riválisok, valamint a leg-újabb külföldi film- és rádió híreket tar-talmazza a holnap megjelenő „Film-Riport” legújabb száma, amely csinosan van illusz-trálva. A „Film-Riport” ára 5 lei, mely tar-talmazza még az 5 leies mozgósínházi jegykedvezményü szelvényt is. Kapható az összes utcai újságárusoknál

* **Meghívó.** A „Református Kör” március 29-én, délelőtt fél 12 órakor a Kör helyiségekben (Nagy Sándor-u. 14. sz.) rendes közgyűlést tart, melyre a t. tagokat meg-hívja az Elnökség. Tárgysorozat: Száma-dások és költségeloirányzat tárgyalása. Tisztikar és választmányi tagok válasza. Indítványok. Megjegyzés. Ha a tagok határozatképes számban meg nem jelennek, a kitűzött tárgysorozat fölött az április 5-én, délelőtt fél 12 órára összehívandó közgyűlés végérvényesen fog dönteni.

* **Mária-csemege 1 drb. 5 lei Benedeknél.**

**irano
de Bergerac**

**DORIAN
filmszínház**

Hétfő

**EDMUND
ROSTAND**

a francia irodalom
hallhatatlan írójának
drámája filmen 9 fel-
vonásban.

A főszerepben:

**PIERRE
MAGUIER**

* Temesvári papnövendékeket szentel fel Bjelik püspök. Tegnap érkeztek Nagyváradra a temesvári papnövendékai, akiket dr Bjelik Imre püspök, a székesegyház Szent Szív kápolnájában alszerpapokká szentelt. Ma szerpapokká szenteli őket a püspök s visszamennek Temesvárra.

* Ma este újra játszik a Tavaszi Öfenséget. A csodaszép zeneszámokkal telt Tavaszi Öfensége, melynek szombati előadása Betegh Bébinék a premieren történt balesete miatt elmaradt, ma újra megy. A színháznál ősi kabala, hogy az a darab, melynek bemutatását valami kalamitás követi, mindig nagy közönségsikert arat. A Tavaszi Öfenségnél is bizonyosan érvényesülni fog ez a színházi igazság. Anál is inkább, mert a zenéje csupa slágerszám és a szövege elmés, mulattató.

A gyermekek legjobb találkozó helye a Dorian filmszínház gyermek matinéja

A kis rongyos

c. gyermek tragédia kerül bemutatásra

* DALESTÉLY. Ma este fél órakor a Katolikus Körben tartja a Nagyváradai Grafikai Munkások Gutenberg Dalköre nagyszabású dalestélyét. A pompás, élvezetes műsor, valamint az előadó műkedvelők rutinos előadó képessége garancia az est fényes sikerére. Egy szociális dráma, egy bohózat is szerepel a műsoron, amely bizonyára a legnagyobb tetszést fogja kiváltani. A rendezőség a legnagyobb áldozatot hozta meg, hogy közönségének a legszebbet nyújtsa és biztosra is vehető, hogy a Kör terme zsúfolásig megtelik az alkalomra a dalkört eddig is híven támogató közönséggel. A dalkört Laszcsik Ernő karnagy vezényli, amely legszebb számai adják elő. A színdarabok betanítását a nagy tehetséges Losonczy Gábor végezte lelkiismeretes odaadással. A konferanszié szerepét Kremlicza Lajos látja el szellemesen. Belépő díj 25 lei.

* Kulturdélután a Kath. Legényegyletben. A Kath. Legényegylet ifjúsága ma délután 5 órai kezdettel tartja meg negyedik böjti kulturdélutánját a következő műsorral: 1. Egyleti induló. Előadja az egylet zenekara. 2. Dalok. Énekl. Haláty Böske, zongorán kíséri Rottensteiner Sándor. 3. Pleyel-variációk. Hegedűn játsza: Arnóczky János. 4. Az éjfél nap országában. A csillagos ég. Vetített képekben bemutatja: Oswald Pál igazgató. 5. Haydn-Adagio. Előadja a Kath. Legényegylet zenekara. Belépő díj nines. Adományokat a kiadások fedezésére köszönettel fogadunk.

* Házát vásárolt a Generala. A Marosoch, Blanc és Comp-cég biztosító intézete, a Generala megvásárolta Borgida Bélának Alexandru-utca 6. szám alatt lévő emeletes házát 2 millió 750.000 leiért.

* Hat éves pápaszemes nénikék lépnek fel húsvét másodnapján a diák- és gyermekbálon a Kath. Körben. Az apróságok mellett Pat és Patachon trefái és sok minden. Ifjak, gyermekek készüljétek a bálra. Ott lesz a húsvéti locsolás is.

Értesítés.

Április 1-én, szerdán délután 6 órakor tartja ismét

árverését

a Humanitás, amelyen szebbnél szebb dolgok kerülnek árverés alá.

Egész nap nyitva!

Állandó kiállítás!

Humanitás

Sas palota, Avram J. (Kossuth)-ucai oldal

LEGUJABB

Bratianu javaslatára elfogadták a kisebbségi nyelv használatát a közigazgatásban

Bukarestből táviratozzák: A szenátus tegnapi ülésén Bratianu Jonel miniszterelnök a közigazgatási reformjavaslat tárgyalása során igen jelentős javaslatot tett a kisebbségi nyelveknek a hivatalos életben való használatára. A miniszterelnök javaslata szerint a legfőbb közigazgatási tanács határozza meg azokat az eseteket, amikor a hatóságok a közigazgatás megkönnyítése érdekében a helyi adminisztrációban a kisebbségi nyelvek használatát megengedhetik. A miniszterelnök javaslatát a szenátus egyhangulag elfogadta és a törvénytervezetbe beiktatta.

Utána Gradisteanu képviselő szólalt fel, aki nem más követelt, mint azt, hogy záros határidőn belül kötelezzék a kisebbségi nemzeteket arra, hogy az államnyelvet elsajátítsák. A nem mindennapi javaslat fölött napirendre tért a szenátus.

Véres verekedések előzik meg a német választásokat

Berlin, március 28. A választási küzdelem tart. Tüntető felvonulások vannak az utcán napirenden. Tegnap a kommunisták megtámadták a Bismarck-szövetség tagjait. Az utcai harcban egy Bismarck-szövetségest életveszélyesen megsebesítettek. A tetteseket letartóztatták. Weissenseeben a kommunisták röpecdülakat osztogató fájvédőket támadtak meg s többet közülük felholtra vertek. Három támadó kommunistát letartóztattak. Boabilben a nemzeti szocialisták támadták meg a köztársasági szövetség tagjait. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a rendőrség csak nehezen tudta a verekedőket megfékezni.

München, március 28. Hindenburg levelet írt Ludendorfhöz és nyomatékosan kérte, hogy ne jelöltesse magát az elnöknek.

* Ongyilkossági kísérlet a rendőrszobában. Treff Teodor 53 éves embert tegnap este 6 órakor lopással terhelve előállították a nagypiaci rendőrszobába. Treff egy őrizetlen pillanatban az egyik félreeső helyiségben revolverrel a harmadik és negyedik borda között mellbe lőtte magát és a golyó a hátán jött ki. Súlyos sebével most a kórházban ápolják. Treffet kabátlopás vádjá miatt állították elő, azonban ő azt állította, hogy a lopásban ninesen része és ő nagyszombeni kereskedő. A rendőrség azonban mint a közrendre veszélyes embert ismeri és ezért helyezték őrizetbe.

* Kettős esküvő. Fábel Aranka és Altmann Ignác, Fábel Rózsika és Friedmann Arnold (ez uton is) meghívják ismerőseiket, rokonaikat és jóbarátjaikat vasárnap Str. Astra (Gilányi-u.) 17. szám alatt d. u. fél 4 és 4 órakor tartandó esküvőjükre.

Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter körtáviratot intézett a pénzügyi hatóságokhoz, azokra a kisebbségi tisztviselőkre vonatkozólag, akik az államnyelvet ez ideig nem sajátították el. Ha a tisztviselő a nyugdíjkorhatárt elérte, kérheti nyugdíjazását. Ha fiatalabb, akkor teljes fizetéssel három hónapra a Regátba helyezik el, hogy az államnyelvet ott elsajátítsa. Aki ennek a rendelkezésnek nem veti magát alá, azt az állami szolgálatból elbocsájtottnak tekintik.

Bukarestből jelentik: Lepadatu kulturminiszter legközelebb a parlament elé terjeszti az új egyházi törvényjavaslatot. Eszerint az egyházakat teljes szabadság illeti meg, de pénzügyi külföldről csak kormányhatósági jóváhagyással fogadhatnak el.

ségre. Hangsúlyozta, hogy eddig még semmit sem kért Ludendorfftól, most azonban a birodalom érdeke megköveteli, hogy kéressel forduljon hozzá.

Ludendorff a levél ellenére is ragaszkodik a jelöltséghez.

Páris, március 28. A francia sajtó élénken foglalkozik az elnökválasztással. Számol azzal, hogy Jarrést elnökké választják.

A Matin német röpiratot közöl a következő szavakkal: „Morgenrot waehl die flagge schwarz, weiss-rot das macht den franzosen tot”. A Matin azt fejtegeti, hogy az elnökválasztást nyilvánvalóan a revans szelleme irányítja, mert minden biztonsági tárgyalás ellenére a német közvélemény a franciák esküdt ellenségé.

A „Victoire” szerint Jarres a Hohenzollernek embere és neki van legnagyobb esélye.

* Ki nyerte meg a kisorsolt lovat? Dr Popa György közjegyző irodájában szombat délután három órakor tartotta meg a lóisorolást. Az urnából Sámson Irénke öt éves kisleány húzta ki a 254-es számot, amely Weisz Sámuel tulajdona. A lovat ma vasárnap délelőtt tizenegy órakor átveheti a 86-ik gyalogezred kasszányájában.

* Halálozások. Rózsay József ny. főmozdonyvezető 61 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor megvége a halász-utcai gyászházról.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó anyánk özv. Berecz Józsefné, szül. Bohn Anna, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután fél 4 órakor fog megtartatni a Lahner György-utca 7. számú gyászházról.

* Csak elfoglalt ember nem kér bevásárlásánál azonnal Capsa S. A. R. csokoládét és bonbont.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Passage mozgószínház

Ma, vasárnap utoljára

A mogul oroszlánja

Dráma 1 előjáték és 9 felvonásban.

A főszerepben:

IVAN MOSJOUKINE.

A kis rongyos

Megható életkép 5 felvonásban.

A főszerepben:

JACKO CIA

Ezt megelőzi egy 2 felv. burleszk

Flóra mint kém.

* **Verszegénység, sápadtság, bőrkütiések és furunkulusok** esetén a rég bevált **Ferenc József** keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését.

* **Az Aczélhang-dalkör** husvéti hangversenye és táncmulatsága. Városunk fiatal, de már is nagy sikerekkel dicsekedhető dalárdája, a Löbormayer karnagy vezetésével álló nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár "Aczélhang"-dalköre, mint értesülünk, április 12-én, husvét vasárnapján a Kath. Kör disztermében táncmulatsággal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez, melyet tartkítani fog néhány helybeli ének és táncművész vendégszereplése, valamint a híres nemzetközi énekes kvartett fellépése is, melynek tagjai egy európai, egy szerezsen, egy kínai és egy indián tenorista. Músortra kerülnek a Nótás kapitány közkedvelt dalai is, amelyeket Löbormayer Gyula, a Románia Magyar Dalszövetség egyik legképzettebb karmestere tett le férfikarra és tanította be. A dalszerető közönség körében nagy az érdeklődés az estély iránt és alig várják a hangversenyt, amikor a legszebb román, magyar nóták és műdalok fogják a hallgatóságot gyönyörködtetni.

A legjobb harisnyák Weisz és Kardosnál, By-dul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) Moskovits palota

* Nótás kapitány keverék megérkezett, egy csomag 10 lei Horovitznál.

* **Üzletáthelyezés** miatt női kabátok, ruhák, aljak és bluzok, gyermekruhák feltűnő olcsó gyári árban lesznek elárúsítva Modell Áruház Str. Vlahuta (Szt. János) 6. szám.

* **Pianinó és zongora** eladó a Musibában.

* **Munkáshirek.** A famunkások taggyűlése vasárnap d. e. 10 órakor a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban. — A vas- és fémmunkások rendkívüli taggyűlése az új Munkás Otthonban Str. Wilson No. 1. — A bőrpári munkások rendkívüli közgyűlése április 2-án este 7 órakor a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban. — A vas- és részesztérgályosok és gépmunkások 5-én d. e. tartják értekezletüket az új Munkás Otthonban Str. Wilson 1. — Bőrkészletalkalmazottak április 2-án, csütörtök este tartják értekezletüket a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban. — Mindazok, akik a munkásdalárdába jelentkeztek, kedden este 7 órakor jelenjenek meg az új Munkás Otthonban. — Az összes szakmai bálakon szerepelt műkedvelők és mindazok, akik a munkás műkedvelő gárdának tagjai akarnak lenni, vasárnap d. u. 4 órakor jelenjenek meg a Str. Cuza Vodai Munkás Otthonban.

ÉRTESÍTÉS!!

SCHLÉSINGER ÉS JUNÁ cégből Schlésinger Albert úr a mai napon baratsagos uton kivált.

Az üzletet

"VULTUR" ARUHÁZ

őg alatt fogom tovább vezetni.

A nagyérdemű vevőközönség további szives támogatását kéri.

Jung Mór.

* **Gólián Gizella** képkiallítása hétfőig a Helikonban.

* **Figyelem! Fontos a cím!** „CONCORDAT” Birou Juridic (Jogi Iroda) BUCURESTI, Strada Toamnei Nr. 16. gyorsan elintézi honossági ügyeket, katonai és házassági felmentéseket, adómentességet új házakra, utlevél, vám és vasuti ügyeket, kereskedelmi és ipartigyekeket, mindennemű erdő és földügyet. Elvállalja bármilyenemű közvetítést a miniszteriumokhoz és képvisel bármilyenemű pert a királyi Kúriánál (Curtea de Casatie si Justitie) és a fővárosi bíróságnál. Magyar levelezés.

* **Old England** tavaszi keztyű és harisnya ujdonságai megérkeztek.

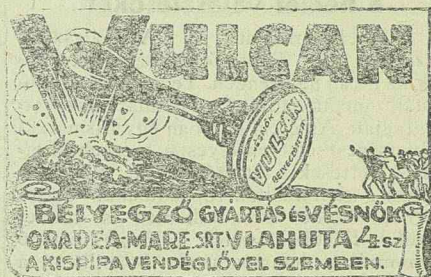
Gumoláru javítás **Emnesou (Ezred-évi Emlek) - tér 16.**

* **Bámulatat** olcsón vásárolhat szöveteket, mosóárakat Hegedűs Arminnál Reg. Ferdinand, Zárdaépület.

* **Husvétii illatszert és locsolót** Barna Miklós Angyal drogériájában vegyen.

Övakodjunk mert téli ruháit, szőrméit megveszi a moly, megóvásra küldjük **Lechner** szűcsőz, Str. Ciorogariu 4.

* **Értesítés.** Külföldi modellkalap ujdonságaimmal hazaérkeztem. **Jakobovits Helén**, Piata Regina Maria (Bémer-tér) 3., I. em.

* **Cesztenyepír** 1 darab 2 lei **Benedek és Weisz**nál „Eldorádó” Piata Unirii.

* **Ha súlyt fektetünk** arra, hogy arcőrünk gyöngös és fehér legyen, úgy keverjünk mosdóvizünkbe eredeti **Mack-féle Kaiser-boraxot**

Zománcozás, nickellezés Kalendánál

* **Legjobb arczsépítő** **Földes Margit** krém.

* **Nézzé meg ma a tavaszi divatkiallítást** **Barna Jenő** üzletében és a **Heimann** kertben, D. e. 10 órától 1 óráig, délután 5 órától 9 óráig.

* **Kérjünk mindenütt** **Bavaria** duplamalátá, vagy márciusi világos kivitelű **Dreher-Haggenmacher-sört**!

* **Arcápolásra** használja az **Agi-crém**et, melytől arcőre szép, tiszta és üde lesz. Kapható drogériákban és illatszertárakban. Főlerakat: **Diana** gyógyszertár Oradea-Mare.

Darvas harisnyái legjobbak!

* **Női és gyermekruhák** nagy választékban érkeztek és olcsón kaphatók a **Modell Áruházban** Str. Vlahuta (Szt. János-u.) 6. szám.

* **Husvétii ujdonságok, harisnyák, fehérneműk, csipkék, sokkal olcsóbban, mint bárhol.** **Bleier** divatházában, Sas passage.

* **Versenyszabóság** **Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 19.**, értesíti a n. é. közönséget, hogy a tavaszi szövetujdonsága megérkeztek.

* **Szabók, szabónők** figyelmébe! Nagy modell album és speciális szép kosztüm és francia divatlapok érkeztek a **Hegedűs Hirlapiróda**ba.

* **Legjobb telefonkészüléket** villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanyfelszerelést, minden fémipari és esztérga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal **Rajz** elektro-mechanikus, **Szalárdi-utca 9.** Telefon 512.

* **Erdős Renée** új könyvei: **A Hárfa**s és folytatása: **A Herceg** ismét kapható a **Hegedűs Hirlapiróda**ban.

TOZSDE

Zürich, március 28. Nyitás: Berlin 123'53, Newyork 518'53, London 2479, Páris 2742 fél, Prága 1537 fél, Budapest 0.0072, Bukarest 241 fél, Bécs 0.0073.

Bukarest, március 28. Devizák: Páris 1148, London 1030, Newyork 216, Róma 885, Zürich 41 fél, Bécs 30, Prága 638.

Valuták: Font 1010, frank 1130, svájci 40, lira 860, dinár 332, dollar 213, osztrák 29 fél, magyar 27 fél, szokol 625.

Zürich, március 28. Zárlat: Berlin 123 fél, Amsterdam 206'82, Newyork 518 öfny., London 2479, Páris 2745, Milánó 2122 fél, Prága 1530, Budapest 0.0072, Belgrad 830, Bukarest 242 fél, Bécs 0.0073'05, Varsó 100.

Convocare.

Acționarii firmei „Orient Societate Anonimă de Asigurări Generale” sunt invitați a lua parte la adunarea generală ordinară ce va avea loc în ziua de 30 Martie 1925 orele p. m. în biroul central a Societății în Oradea-Mare Strada Coșbuc Nr. 4.

Oordinea zilei:

1. Raportul Consiliului de Administrație și Cenzori.
2. Aprobarea bilanțului și admiterea dispensei.
3. Hotărâre asupra încăsării 25% emisiunea a II-a.
4. Schimbare a firmei și modificarea statutelor.
5. Alegerea Consiliului de Administrație.
6. Alegerea Consiliului de Cenzori.
7. Eventualele propuneri.

În Adunarea Generală nu va avea drept de vot numai acționar care în ajunul adunării până la ora 12 amiazi, va fi deus acțiunile sale împreună cu cupoanele nescăzute, sau titlurile provizorii, la casa Societății ori în alt loc arătat în anunțul de convocare. Acționarul să poată reprezenta și prin împuternicit aceasta însă trebuie să fie și el acționar capabil de vot.

Contul Bilanț Active. Bani Numerari la Secția Elementară 41.629.31 la Secția Viață 21018.45. Total 62647.76. Cambii de portofel 23672, — 2362. — Aranjament de birou 265.260.62, — 265.260'62. Cauțiuni și depuneri 1000' — 1000' — Poziții transitorie 50413'91, 487'50, 5090'41. Debitori 2,715.693'15, 1266, 843'90, 4082537'05. Acționarii 1000.000' — 1.000.000' — Cheltuieli de organizare și acvizitări 478396'13, 410814'59, 889220'72. Reserve de premii a reasiguratorilor 990.582'91, 1583067'56. Reserve de daune a reasiguratorilor 333051'73, 333051'73. Premii amânate 312880'21. Capital societate 2.000.000' — 2.000.000' Creditori 1451956'42, 971759'14, 2.423.715'56. Poziții transitorie 9876'25, 9876'25' Reserve de premii 698438'64, 1.126.897'34, 1.825.335'98 Reserve de daune 388125'04, 1916.119'29, 388.125'04. Depuneri de reserve ale reasiguratorilor 925.536'38, 990.582'91 Beneficiu 27.66877, 13398'17, 41066'94 Cont de profit. Incăsări Raport de beneficiu 23854'57, 4813'48, 28668'05. Raport a reservei de premii 16.100'56, 30311'38, 46411'94. Raport a reservei de daune 20307'20, 20307'20. Incăsări de premii 2531875'82, 1490195'27, 4022071'09. Participare de daune ale reasiguratorilor 682075'14, — 682075'14. Reserve de premii ale reasiguratorilor 592484'65, — 990.582'91, 1583067'56. Reserve de daune ale reasiguratorilor 333051'73, — 333051'73. Eșite Premii de reasigurări 1741408'50, 963028'08, 2704436'58. Daune și cheltuielile stabilizării de daune 75.3219'26, 1200' —, 754419'26. Cheltuieli 590889'46, 4.11379'45, 1002268'91. Reserve de premii 698438'64, 1126897'34, 1825335'98. Reserve de daune 388125'04, — 388125'04. Beneficii 27668'77, 13398'17, 41066'94.

Komoly és tréfás párbajok

Biharmegyei híres párbajokról írtunk a minap s olvasóink még több párbajra hívták fel figyelmünket.

Az egyik az Ardelean—Stettner párbaj. Dr Ardelean Jusztin összeszólalkozott Stettner Istvánnal s végkimerülésig menő párbajban állapodtak meg a segédek. Mindketten hatalmas vágást kaptak, Stettner a nyakán, Ardelean a jobb karján. Párbaj után kibékültek s együtt mulattak. Eközben újból összekaptak s Ardelean sebesült karjával ráborította az asztalt Stettnerre. Kötése azonban felbomlott s megindult a vér sebesült karjából úgy, hogy Ardelean elájult s úgy vitték eszméletlenül haza lakására.

A másik a Fried—Klein párbaj. Dr Fried János vívott párbajt Klein Miksával s átvágta ellentele orrát, a kard azonban tovább lendült s átvágta az ellenfél cipőjének orrát is s a padlóban állott meg.

A harmadik nevezetes párbaj volt Lukács Gyula újságíró s a felejtethetlen Iványi Odón párbaja. Újságírók ha párbajoznak, sohse tréfálnak, csak a bohém veszi komolyan a maga párbaját, ha már muszáj párbajozni, legyen értelme. Ez a két ember is komolyan összekaszabolta egymást, Iványinak az arcán maradt meg e párbaj nyoma.

Ha már újságíró-párbajokról van szó, elmondunk még néhány érdekes duellumot.

A kommun két híres alakjának: Kun Bélának és Szamuely Tibornak is volt lovagias afférje Nagyváradon.

Kun Béla körülbelül tizenöt évvel ezelőtt Előre címmel lapot indított Nagyváradon. Ezt a lap-indítást annak idején a Nagyvárad — amely akkor Sas Ede tulajdonja volt — kompromittáló formában írta meg, amiért Kun Béla Sas Edet a városházán tetteg inzulálta. Ebből lovagias affér keletkezett, amely azonban Sas Ede testi hibája miatt nem jutott el a párbajig.

Ellenben Szamuely Tibor verekedett a vívóteremben. Ez is körülbelül 15 éve történt. Szamuely Tibor akkor a Szabadság munkatársa volt és egy vasárnapi tárcában kifigurázta — még pedig túlzó kiméletlenséggel — egy nagyváradi vri társaság estéjét. A társaság férfi tagjai nevében Dr Perczel Adolf és Lukács Endre — aki a háboruban hősi halált halt — provokálták és ha jól emlékszünk, Lukács és Szamuely meg is verekedtek, de komolyabb baj nem történt.

Igen érdekes irodalmi párbaj volt Nagyváradon, ha jól tudjuk 1908-ban. A Holnap rendezett egy irodalmi estét és az estély rendezői ellen Nagy Andor hírlapíró sértő röpítort adott ki. A pamfletet nem igen vették zokon a szereplők és csupán dr Böszörményi Andor kért fegyveres elégtételt a röpírtban foglalt gyerekes gyanúsításért. Jóllehet Nagy Andor és dr Böszörményi Andor régi, szívbéli barátok voltak, mégis kardpárbajt vívtak és mindketten könnyebben megsebesültek.

Rekord-párbajt vívott a háború első éveiben Rácz Rónay Károly hírlapíró, a Szabadság munkatársa, aki Antal Sándor, dr Zoltán Jenő és Ötvös Béla újságírókat inkollegialitással vádozott, mert egy cikket az ő beleegyezése nélkül leközltek. Rácz Rónay mindhárom újságíróval egy és ugyanazon a reggelen megverekedett és kettőjüket könnyebben, Ötvöst pedig az arcán súlyosan megvágta.

Két párbaja volt Nagyváradon Hoványi Cornél hírlapírónak. Hoványi többször élesen támadta a lapjában Halász Lajos újságíró és képviselőt, míg végül is az ellenségeskedés egy este a Royal-kávéházban lezajlott csúnya verekedésben robbant ki. Ebből pisztolypárbaj lett sebesülés nélkül. Ugyancsak Hoványi Cornél egy kemény cikkben ment neki

szini kritika miatt Liptai Károlynak, a Nagyvárad munkatársának. Pisztolypárbajt vívtak, de kutyabajuk sem esett.

Nem ilyen véres párbajok is estek meg Nagyváradon. Régebben a kereskedősegédek nem voltak párbajképesek. Ezt a hagyományt akarta keresztültörni négy segéd, akik két kereskedősegéd össze szólalkozásából szabályszerű párbajt csináltak. A felek azonban nem tudtak vívni s mikor felállottak a jégpincében az angáárd-ra, csak nézték egymást, de nem mozdultak. A segédek megmagyarázták, hogy egymás felé kell menni, de mind egyik azt mondta, mozduljon a másik. Végre az egyik kilépett, mire ellenfele behátrált a legközelebbi sarokba. Nehezen kicsalták onnan s erre ő indult meg gyors iramban ellenfele felé, aki — rettetten — megfordult s a fal felé ment, de későn, mert hátán kapott egy vágást. Az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezték s mert vér folyt, a sebesültnek megengedték, hogy a karját hordozza felkötvé, mert azt nem árulhatták el, hogy a hátán sebesült meg.

A másik híres párbaj volt, ahol a segédek megegyeztek, hogy pisztolyba nem tesznek golyót, mert a felek egymás életére szomjaztak, hanem kenyérből készítették golyót, azt grafitporba meghegertették s az egészet megszáritották. Így tették a felek szemelattára a pisztolyba. A harmadik tapsra lőttek s a segédek nagy meglepetésére az egyik párbajozó elordította magát:

— Anyám, anyám, meghalok!

S végigvágódott a földön. Keze arcán volt, fájdalmasan ordított s a vér folyt ujjai közül. A grafitall bevont megkeményedett golyó egyrésze csapódott arcába s felrepezette a bőrét, ahonnan szivárgott a vér. A sebesült azt hitte, hogy a golyó átment az arcán s a koponyába hatolt, azért kiabált. Alig lehetett meggyőződni, hogy a golyó csak „súrolta” az arcát.

Volt egy párbaj, ahol elesüszott az egyik fél s így ülve, karddal a kezében, másik kezével előretolta magát, szorongatta ellenfelét s végül megsebesítette.

Csinált párbaj volt Dankó Pista titkárs a Göre Gábor személyesítője között. A titkár gentry volt s összeszólalkozott a színészszel. Két segédet küldött s a színész is kettőt. Pisztolypárbaj a vasúti sínek mellett a Fácánoshoz vezető úton. A titkár tragikusan vette az ügyet, de a bohémek tudták, hogy nagy hecc lesz az ügyből. A vasúti töltésre a nézők százai hasonaltak s nézték a párbaj folyását. Kibékítési kísérletek, a titkár zordon „nem”-je, felállás, 30 lépés, 5—5 lépés áváns, három taps, a titkár előre lép, cölöz, lö, rettenetes ordítás. Göre Gábor szétvágja kabátját, mellényét s kezd üvölni:

— Anyám, anyám, meghal a fiad, jaj végem van.

A vér csak úgy ömlik az ing alól, a titkár áll zordul, a segédek odarohannak, adjon kezet a haldoklónak, nem, mondja a titkár.

A színész az utolsókat rugja, fent a publikum röhög zsendáven.

— Jönnék a jósdárok, — kiáltja vaslaki.

A titkárt benyomják a kocsiába s vissza a városba.

Nem tettehetem másként, mondja a titkár, a becsületemet kellett megvédeni.

Este a Bazárban a titkár holmiját összehajkolva, elszántan várja a rendőrséget, hogy letartóztassa emberölésért. A Göre nóták megkezdődnek, valljon ki pótolja a meghaltat. De a nóta felzendül, a titkár kis csomagjával a kezében, kimegy a podium elé. Ránéz Görére s tisztába jön a helyzettel. Kioson s többé nem látta őt senki.

Hencsertakárók plüschből minden szinten perzsa minifjú moquett és szövet garnitúrák
Leitner Martonnel.

A legnagyobb román-magyar szótár

Dacára annak, hogy számban van már jó néhány román-magyar szótárunk, magasabb igényeket egyik sem tudott kielégíteni. Napról-napra nő ugyanis azok száma, akik a köznap beszédén túl már román irodalmi műveket, hírlapokat és hivatalos iratokat is megakarnak érteni. Ez a számban és tudásban gyarapodó magyar közönség fokozottabb igényekkel lép fel a román nyelvtanulás segédesszé közei tekintetében, szüksége van egy lehetőleg teljes, kifejezésekben gazdag és minden nyelvtani okokra nézve felvilágosítást nyújtó szótárra.

Ennek a magasabb igényű románul olvasó közönségnek készült az az új 1134 oldalas vastkos román-magyar szótár, amely most hagyta el a sajtót. A román nyelvkönyveiről ismert nyelvész tanár, dr Cherestesiu Victor szerkesztette, dr Ferenczi Miklós és Valentiny Antal egyetemi könyvtárnok közreműködésével. Az új szótár a legnagyobb az összes eddig megjelent román-magyar szótárak között, mert 35.000 vezérszót ölel fel. De nem a teljessége legnagyobb erénye, hanem a szerkesztési módja. Visszaadja híven és kitűnő áttekinthetében a román szavak összes jelentéseit, logikusan tagolva s tipográfiaiailag is szétválasztva a különböző jelentéseket. S nagy gondot fordít a romanizmusokra, abból a helyes megfogalmazásból indulva ki, hogy az igazi nyelvismeret nem a szavak mennyisége, hanem inkább a szóhasználat és szókapcsolatok ismerete adja.

Mint hogy a szótár a magyar közönség azon részének készült, amely lehetőleg pontosan elakarja sajátítani a román nyelvet, a szótár nagy gondot fordít a nyelvtani részre. Minden többtagú szónál megjelöli a hangsúlyt, minden főnévnel a nevet s a többesszám alakját, minden melléknévvel a hím-, nőnemű és többesszámú alakokat és minden igének megadja a három főalakját. Ezzel a legnagyobb nehézségeket hárítja el a románul tanulni akaró utárból. De azzal nem elégszik meg. Hogy teljes nyelvtani utbaigazítást nyújtson, a szerzők külön, már előbb megjelent nyelvtant készítettek szótárak használati részére, amely az összes ragozható szavak minden lehetséges nyelvtani alakjára kimerítő felvilágosításokat ad. A nyelvtan a Toursaint-Langenscheidt szótárak módszerének továbbfejlesztése, azonban az ott található hibák és hiányok kiküszöbölésével.

Technikai kivitele úgy a szótárnak, mint a nyelvtannak kifogástalan. Az áttekinthető csoportosítások, amelyeket a változatos betűtípusok alkalmazzák, teszi még könnyebben kezelhetővé, nagyban emelik használhatóságát. Egyelőre a román-magyar rész jelent meg, a második magyar-román rész pedig sajtó alatt van. A szótár megrendelhető könyvosztályunk utján is.

Karlsbadi porcel- EDÉNYEK
lánészománcozott
alpacca evőeszközök a legolcsóbban
FRIEDMANN MAYER-NEI N. Iorga (Zöldfa)-u.
21. — Telefon: 393.

ANGOL SZÖVEK
DEUTSCH POSZTÓ-ÁRUHÁZBAN.

Kosztüm, ruha és tavaszi kabát kelmék legolcsóbban **LEITNER MARTON R.T.NÁI.**

Hölgyeim!
Bízzon tudomásukra hozzuk, hogy
dus valószínűleg tavaszi és nyári, eredeti
parisi *Pier-Tagel, Lisie és Roman*
modelljeink, valamint valódi *francia*
bragadurák és tűzők nagy
mennyiségben megérkeztek.
Folytatódóan hármasa szellem új
dolgok, új modellekben, mint
kalapdíszekben és kiegészítőkben.
Kalandos és alkalmi
é formákat azonnal készítsük.

Teljesítetel
Madm. Klásoner & Szabó
módi kalap és szövet
Cralee-Mary, 14. Romanoszy-7.

Hogy állunk a spiritizmusmal?

Sir Artur Conan O'Doyle és Sir Cabe nyilvános vitája. — A spiritizmus veresége. — A párisi médiumverseny kudarca. — László László leleplezi a szellemcsalásokat. — Kate King, a megtestesült szellem. — Tóth Béla Davenportjai.

V.

Ezután már butorokat mozgat, kopogó szellemeket idéz, a kárpitok felgyuladnak, a hangszerek megszólalnak s ide-oda vándorolnak, az asztalok bukfenecet vetnek, a ruhája alatt kemény, kézhez hasonló képződményeket észlelnek. Arca megnyulik, végül megkezdődik a materializódás, a szellemek testileg jelentkeznek, kezek, lábak, fejek, arcok képződnek rajta. Közben újból megállapítja egy biztosítást, hogy megfigyeltek nála családi manipulációkat, amelyek odairányultak, hogy jól ismert bűvészlegásokkal egyik kezét vagy lábát (szomszédai nak kezét vagy lábát bemutatva a magáé helyébe) kiszabadítsa s ezek segítségével bizonyos jelenségeket varázsoljon elő. (A francia ellenőrző bizottság jelentéséből) Az is gyanús a bizottságnak, hogy a jelenségek nagyrésze a fény elleni védelem alatt jött létre, mert a szoba homályos volt. Feltűnő azonban, hogy a készülékeket, székeket, golyókat hirtelen ragadja meg valami s továbbblóditja, egyes tárgyak ugrásszerűen végzik mozgásaikat. Az asztalok gyakran csak két lábra emelkednek. Levizáció esetén az asztalnak a médiumhoz közel eső lábai emelkednek fel s csak aztán emelkedik a szembe lévő rész. Közben kopognak a szellemek ott, ahol kívánják és minden kérdésre választ adnak.

Ezekre a jelenségekre egyes tudósok külön elméletet alapítottak s külön frazeológiával jelezték. Plazmák nyultak ki a médium tagjaiból. Kopogóhangok érintések kíséretében. Le is fényképezték. Ha az ember megnézi a fényképeket, a médium nevéből arcából azt olvasta le, hogy: be lóvá tesznek benneteket. Látszik a szellem arcokon a csínáltság és borzalmásra való törekvés ugyanaz tapasztalható Éva C. nevű médiumból kezdő tagoknál, rémárcoknál s nyilvánoknál. Hasonló műveleteket végzett Tomczyk nevű lengyel médium, aki ezenfelül kanalakat oltat, gyufa skatulyát, ceruzát emelt fel látszólag minden testi érintés nélkül. A celluloidgolyót a levegőbe emelte s az „Állj fel Jancsi” gyermekjátékot, amelyet az aljába tett ólom vagy higany egyenes állásra kényszerít, érintés nélkül lebegtek Tomczyknál a kezekből kiáradó fonalakak észleltek, amelyek sugárszerűen áramlottak egyik kéztől másikig s amelyek optikailag nem vehetők észre.

Tomczyk Stanoslava sorsáról nem tudunk, de Eusapia Paladínóról fel kell jegyeznünk, hogy Münchenben ugyanott, ahol legfrapánsabb mutatóványait végezte, egy bizottság leleplezte. Behízyosodott, hogy a pénzért dolgozó médium a legfurfangosabb csalásokra is hajlandó, viszont gazdag médium nem szívesen áll kísérletekhez. Eusapia Paladínóról az derült ki, amit a francia bizottság már sejtett s amit már fentebb most gyanít, kifejtettünk. Voltak segítő társai is a butorok vándoroltatásában, a tárgyak ide-oda dobálásában, harmonikálásában s főleg a kopogtatásban. Műserei pedig dírek terre voltak berendezve. Hogy rendezte a „szellemek” működését s az egyik tudós, Ochrovitz már közeljárt a felfedezéshez, amikor azt hitte, hogy a médium tagjai a tárgyak velehuzásával s eltasztásával, a kopogással megfelelő mozzanatokot végeznek. Egyidejű mozgásokat állapított meg a médiumi combjában s eközben egy ujj, lábujj érintését érezte a jobb térdén. Dessoir tanár ezt írta: „Ru-

hája alatt megmozdult valami, ami a szövét hegyesre felduzzasztotta. Ez a valami csodálatos gyorsasággal mozgott ide-oda, hol a ruha ráncai között, hol alul, hol felül, hol jobbra, hol balra, egyszer meg hátul került bele s felrántotta szoknyáját.”

*

A nagy és döntő jelentőségű leleplezést megelőzően 1919-ben nyilvános vita zajlott le Sir Artur, ismertebb néven Conan O'Doyle regényíró és Sir Cabe között. A vitaközök kezét fogták a vita kezdete előtt s annak befejezése után is, jeleül annak, hogy barátságos eszmecsere folytattak s nem haragusznak egymásra. Sir Arthur a hívő spirisztát képviselte, Sir Cabe a kételkedőt, aki szigorú kritikával kíséri a tulvilág felé irányuló kísérleteket.

Sir Arthur felhozta bizonyítékul Leonora Piper révén megnyilatkozó szellemi jelentéseket, Eusapia Paladínó asztalemeléseit, kopogó szellemait, a megtestesült szellemeket, Sir Cabe ellenvetette a megállapított csalásokat s leleplezéseket. Conan O'Doyle erre tanukat jelentett be arra, hogy egy médium a szomszéd házból lajtorja vagy kötél segítségével nélkül keresztlíment az utca felett a szomszéd házába s ott az ablakon át megjelent a szobában. A megjelent tanuk közül az egyik csak annyit látott, hogy a szemközti levő házból egy árnyék látszott a falon, később a szobában, de az átsétálást nem látta. A másik tanu csak annyit mondott, hogy ő nem látott a szemközti ház ablakában senkit, sem a levegőben, ellenben azt látta, hogy az ablak párkányába egy kéz kapaszkodik. Conan O'Doyle feleltette az Eusapia Paladínóval végzett kísérleteket, de Sir Cabe ezek leleplezését hangoztatta. A spirisztika álláspont itt alul került.

1923-ban Párisban 52—52.000 frankot tüztek ki annak a médiumnak, aki világosság mellett anélkül, hogy hozzányúlva, bármely tárgyat megmozdít, vagy felemel, vagy a szellem megtestesülését előidézi, hogy az lefotografálható. Ott volt Flammarion médiuma, Jessueur, ott a még élő nagy médiumok, Éva C.-vel élükön, de a szép díjak visszamaradtak a szellemkutatók pénztárában. Senki eredményt nem ért el.

Schrenck-Notzing, aki Eusapia Paladínóval és Tomczyk Stanislavával kísérletezett, pár évvel ezelőtt egy új médiumhoz jutott. A neve László László volt s mindazt hibátlanul csinálta végig, amit Paladino és Éva C. s emellett a szellemek pontosan testesültek meg vele kapcsolatban, míhelt azt akarta. Belőle nagy tömeg fehér szubstancia áradt ki, kezek nyultak ki karjaiból, orrából plazmatikus anyag áradt ki, amely gyakran felvette egy arcnak vonásait szemekkel és szájjal. Materializálódott fejek mutatkoztak vállán s mikor a kísérletezők az asztal alá nyultak, körmös kezek simogatták meg kezeiket. Kitapintható torz tagformák is jelentek nála s megtörtént, hogy az anyagot, amely belőle materializálódott, látták ki-nyulni s visszahuzódni inge alá, vagy a szájába. Villamos lámpák fényében úgy látszott ez az anyag, mintha a médiumból jönne, fehér volt, tapintásra zsíros és gyorsan mozgó s hamar visszahuzódott. Mikor vegyelemezni akarták, eltűnt.

(Folytatom.)

Szűts Dezső.

Saját készítésű antilop, lag és színes

Cipők 400-, 500-, 600 lei,
míg a készlet tart.

Gáll, Bulev. Regele Ferdinand 7-a.

EZÜST
evőkészletek és dísztárgyak
gyári árban
a legfinomabb minőségben kaphatók
Valódi gyöngysorok érkeztek
Arany ékszerek óriási raktára:

KÁLMÁN
ékszerésznél
Oradea-Mare, Piața Unirii
(volt Szt. László-tér)

Téli bundák és szőrmék legolcsóbb
nyaraltatása biztosítás mellett
Bodnár szücsnél, Sas-passage.

POPPER BALLY MATHAN
CIPŐK
REICHARD DEZSŐ céghez
megérkeztek.

Tisztelettel értesítjük b. megrendelőinket, hogy
tavaszi valamint **nyári**
angol
szövet
különlegességeim megérkeztek.
SCHWARTZ és RÓSENFELD
uri-szabók. Str. Coloman Rimanóczy-u. 2.

Prima tölgyoszlop
minden méretben, valamint 2
méteres hasított elsőosztályu
szőllőkaró
bármilyen mennyiségben be-
szerezhető a
Városi Faüzemnél.
(Telefon 689 és 354. szám)

„Standard“
festékek, lakkok, ecsetek,
elsőrangú ruhafestékek,
lakásápolási cikkek, finom
kefeárúk.

Piața Mihai Viteazul 7.
(volt Nagypiacz-tér)

RÉZGÁLIC
nagyvárad raktárámból azonnal készletből szállítok
prima minőségű garantiált 98—99 százalékos
rézgálit „Phönix” gyártmányt a legolcsóbb napi
áron. **STEINER M. ALBERT UTÓDAI** Nagyvárad
Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca, 17. sz.
Sürgőnycim: Steiner ügynőség. — Telefon: 179.

Szalay Dezső uri szabó Str. Ciorogariu 9. Tavaszi angol szövetek megérkeztek.
(volt Uri-utca)

A „NAGYVÁRAD”
MELLÉKLETE

IPAROSOK LAPJA

1925. MÁRC. 29
VASÁRNAP

Teremtsünk olcsóságot!

Mindenki ezután sovárog, mindenki a drágaság fokozódásáról beszél és sir s mindenkinek csak az volna megváltás, ha egyszer végre a drágulás megállna és kezdődne az olcsóbbodás. Az iparosok szívesen közebe munkájának ebből, a hatóság segítségére nélkül azonban az olcsóbbodást keresztül vinni képtelen. Számít és remél a hatóság közbejárására, azonban ez is rendszerint visszafelé sült el, mert a hatóságok, a nagy üzemek és vállalatok is nem hogy redukálnák a közigazgatás, a jogszolgáltatás, vagy anyagért számított díjakat, hanem még emelik.

A napokban több értelmes cikk látott napvilágot városunk napilapjaiban a drágaságról s mindannyi megállapította, hogy a drágaság csökkentése felülről az államtól, a várostól és a nagyüzemekről kell hogy kiinduljon. Mérsékeldje az állam az adókat, szállítsa le a vasut a fuvardíjakat, ne vezesse igénybe a mindenféle címen kitalált taxákat, adják a közmunkát nyilvános versenytárgyaláson ki helybeli iparos és vállalkozóknak, nyújtsanak kedvezményt az ipari gépek és szerszámok behozatalánál, adjanak kedvezményt a nyersterméknek kiszállítására, melyben igen gazdagok vagyunk s mind ezek körébe eső gazdálkodás legyen célszűri és szűri s akkor bizonyos, hogy az iparosok és kereskedők a természetes verseny alapján is igyekezni fognak az ezután előálló árcsökkenést a közönségre érve hasznosítani.

De e helyett mit látunk? Látjuk azt, hogy az előző években is minden belátás nélkül, aránytalan magas összegben megállapított adókat még mindig emelik. Az utazási és szállítási tarifákat csak egy ár hóval emelték emelték s a felemelés ismét napra napra emelték. A városok igyekeznek a már eddig gyakorlatba vett taxákat felemelni s a még eddig nem alkalmazott taxákat beállítani. Az elsőrendű s nélkülözhetetlen nyers termények: a fa, a szén, a gabona, a vas és bórúru ezáltal közvetve mind melegezik. Csak legutóbb tettük szövé a jég árának felemelését, mely a hus árának felemeléséhez vezet.

Most az élesztő árának abnormis felemelését el hogy szövé tegyük, mely a kenyér drágításához vezet és ami ellen magunknak a sütőiparosoknak védekezési módjuk. Az élesztő árát újabbban 100 kilóként 2000 leivel emelték a gyárak, kik gyanúca a fenti okokra hivatkoznak, melynek alapján kényszerítve voltak az áremelés eszközölésére. Városunkban a legkisebb pék is naponta 3-4 kiló élesztőt fogyaszt, ami tehát egy kis üzemből is

Igen kedvező alkalom nyílik olcsón vásárolni, mert férfi és női ruha szövet raktárunkat kiáruljuk mélyen leszállított árakban.

HAJNAL és RÓZSA
vászon és női divat áruháza
Str. J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.
Hétfőn és pénteken nagy maradék vásár.

Cipésmester urak figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt cipésmester urakat hogy műhelyünket átszervezve Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 54 alatt megnyitottuk. Felsőrészeket úgy hozott, mint saját anyagból a legjobb és legszebb kivitelben jutányos árban készítünk. Szíves pártfogásu at ovábbra is kérve maradunk kiváló tiszteettel

Réder és Jurovics
felsőrész készítő: Templom-tér.

SPLENDID
Str. I. Avram
2

Férfi divat
KALAPOT
nyakkendőt, fehérneműt, eső-köpenyeket
Nagyváradon
LEGOLCSÓBBAN
árulít

SPLENDID
Kossuth-utca
2

80 és 100 lejjel megdrágítja a kenyeret. Ennek dacára elvárja a közönség és követeli a hatóság, hogy a sütemény ára és mennyisége maradjon a régi. Hol itt az igazság, hogy lehessen ezt az iparosok sérelme és károsodása nélkül megoldani. Ismét csak az iparos jövedelme fog csökkenni és mégis őket állítják bűnbaknak. A hatósági ellenőrzések, felülvizsgálatok és szemlék is mindjobban lábra kapnak, ami ugyan teljesen illuzóris, azonban az iparosok zsebei az ezekkel járó költségeket súlyosan érik meg.

Kezdjük meg hát egyszer felülről az olcsóbbítást. Gazdálkodjanak az illetékesek gazdaságosan, mérsékeljék a mindent megdrágító szállítást és vámokat, biztosítsák az iparosokat országunk területén belföldi munkával, egyszerűsítsék és csökkentsék az adókat és taxákat, föltétlen bizonyos, hogy a nyerstermék árak is csökkenni fognak s így az ipari termények is olcsóbbá fognak jutni a közönséghez.

Belelet biztosítás.

A belelet biztosításra kötelezett iparvállalatok és műhelyek ismét fellettek szólítva a szükséges adatok bevallására. Ezen adatok bejegyzése igen körülmenyességgel jár s ezért bizonyára lesznek egyének, kik az iparosokat az ívek kitöltése végett műhelyükben keresik föl. Figyelmezteti az Ipartestület hivatala az érdekelt iparosokat, hogy az ívek kitöltését esküvel a betegségyőző pénztári hivatalból az erre kirendelt tisztviselővel állítsák ki, mert elbírálás esetén csak ezek fognak figyelembe, de azért is, mert a gyakorlatlanlág folytán oly adatok is bekerülhetnek a vallomásokba, amely károkat von maga után. A magánvállalkozó által kitöltött ívekkel érdemű lesz betudva, az egyes cételek összegeinek csökkentése, pedig jöllehet, hogy azok bevallása nem is szükséges, tehát a pénztár által díjtalanul kitöltött ívekért az érdemszerinti fizetés — a magán-

Tavaszi szövet újdonságok!

eddig nem létezett olcsó árban.

Vadas Jenő
női divat áruházában.

Telefon 802. Bul. Reg. Ferdinand 5. Telefon 802.

140 cm. széles angol schottis kabátkelme	Lei 340 -tól
140 cm. széles rips kabátkelmék minden színben	Lei 440 -tól
140 cm. széles I. berberi és convercoat köpenyre	Lei 560 -tól
140 cm. széles angol kostüm kelme	Lei 280 -tól
140 cm. széles gabardin ruhás és kostüm kelme	Lei 330 -tól
140 cm. széles schottis ruhás szövetek	Lei 330 -tól
100 cm. széles ottoman kabát-selyem	Lei 790 -tól
100 cm. széles mintás selyem marocainok	Lei 315 -tól

Férfi
ingzeffirek óriási választékban!

vállalkozónak — több lesz, mint amennyit azért tényleg megérdemelne.

Kádár iparosok szindikátusának megalakulása

A kádár iparosok is érik a nyomasztó helyzet hatását, amely őket aztán szervezkedésre buzdította. Az elmúlt év folyamán ugyanis többen megelégtettek már, hogy a város területén ellenőrzés hiánya miatt a kontárkodás grasszál, a hetipiacokat idegen községbeli iparosok árasztják el áruval s hogy az egymás közötti konkurrencia már határt nem ismert. Ezek ellensúlyozására gyűltek össze az Ipartestület helyiségebe a hét folyamán a kádár iparosok, kik Dévald László ipartestületi titkár buzdító szavai után egyhangulag elhatározták a szindikátus megalakítását. Az új tisztikar a következőképpen alakult meg: elnök Sarkady József, alelnök Papp János, jegyző Kállay Pál, helyettes jegyző Bagdy Ferenc, pénztáros Petrilla János. Elhatározták, hogy a jelen alakulatban bizonyára másnemű elfoglaltság miatt részt nem vett 6 kádár iparost is megnyerik a szindikátusba való belépésre és hogy kéthetenként mindenkor csütörtökön este 8 órakor az Ipartestület helyiségében gyűlést tartanak. Első intézkedésük a kontárkodás megállítás; második a heti piacokon való rendteremtés; harmadsorban pedig az egységes munkárák megszabása fog lenni.

Kosztümöt, hosszú kabátot és francia ruhákat legszebben és legolcsóbban készít:

RADÓ női divat szalonja
Strada Gojdu (Beöthy Ödön-u.) 6. sz.

Divatos női kosztümök, köpenyek és izléses francia ruhák készülnek:
Fülöp Dániel és nővére
női divat szalonjában,
Str. Dimitrie Cantemir (volt Beöthy Ödön-utca) 30.
Telefon 1000. Telefon 1000.

A husiparosok hatósági próbavágást kérnek

Különösen a marhahúst illetőleg immár egy éve, hogy nem szabályozta újból a város tanácsa, a sertés, marha és borjú állattárak állandó emelkedése dacára. Ezért most újabbán a husiparosok elnöksége beadvánnyal fordult a város tanácsához és a prefektus urhoz, hogy az árakat vegye revízió alá s hogy maga a polgárság is meggyőződést szerezzen a reális és tényeken felépülő husárakról, beadványban kéri, hogy hatósági próbavágást eszközöljenek, mely igazolni fogja azt, hogy a jelen husárak mellett az iparosok nem jutnak hozzá a munkájukért, fáradságukért és tőkéjük kockázatásáért őket megillető haszonhoz.

Cipész iparosok munkabér revíziója

A cipésziparban a munkások és munkaadók között létrejött kollektívszerződés újra való tárgyalása kapcsán már-már sztrájkjá fajult a helyzet. A munkások nem az egységes és minden műhelyben általánosan követelt munkabér felemelés fegyveréhez nyultak, hanem csak az egyes nagyobb váltó műhely munkásainak kiemeléséhez. Ezt látva a cipész iparosok nagyobb része, az egymás iránti szolidaritás arra készítette őket, hogy az akciót leszereljék s amennyiben ez keresztül vihető nem lett volna. A munkát minden műhelyben beszüntették. Felvették azonban a munkások is a tárgyalást s így különösen Réder Armin, Balogh Mihály és Nagy László iparosok, valamint Kádár N. a munkások képviselőjében megértő tárgyalásai folytán a munkabérek általános rendezése kapcsán a béke létrejött s a kollektív szerződést hat hónapra megkötötték. Mint lényeges pont: a munkabérek a munkások kívánságához képest ha nem is teljes mértékben, de emelkedtek.

Cizmadiák iparosok értékesítő szövetkezete

Mint a multheti számunkban már megemlékeztünk róla, tényleg nagy érdeklődés kísérte a cizmadiák iparosok elnöksége által egy értékesítő szövetkezet létesítése tárgyában előkészített javaslatot. Örömmel és lelkesedéssel állapította meg az érdekelt

iparosság nagy többsége annak előnyeit és kimondta első közgyűlését Aradon. A közgyűlés alakuló vizsgálata után a szövetséget még ezéven létesíteni fogja. A jelenlévő érdeklődők mindannyian, számszerint 47-en, az alakítandó szövetségbe már most kötelezőleg beléptek.

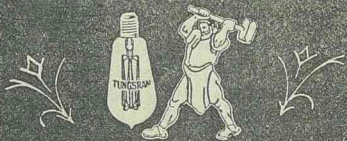
Megindult az Ipartestületek Szövetségének működése

Hosszas előkészítés után a három évvel ezelőtt megalakult Ipartestületek Szövetsége e hó 25-én tartotta első közgyűlését Aradon. A közgyűlést alakulási jeleget öltött magára, mert az eddig jelentkezett és belépett 25 ipartestület helyett most 38 testület jelentette be belépését és vett részt az aradi közgyűlésen. A felvételre jelentkező testületek mindannyian képviseltették magukat, így a nagyváradi ipartestület is. A nagyváradi ipartestület kiküldöttjei Mónus Sándor, Orás László elnökök, Bolgyika György alelnök, Szabó Károly, Kőszegi Róbert és Ungerleider Mór előjárók voltak, kik úgy a közgyűlés előkészítéséből, mint annak lefolytatásából részüket kivették. A közgyűlésen megválasztották a szövetség új tisztikarát, melyben városunk ipartestületének vezetői is szerephez jutottak. Remény van rá, hogy az újból életre kelt és eddig oly nagyon nélkülözött központi szervezet irányítása és munkája Erdély ipari viszonyainak nagy hasznára fog szolgálni.

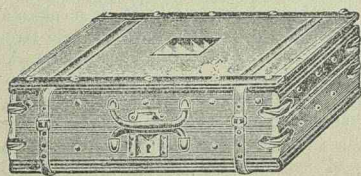
Menháznak érkezett adományok. Utolsó közlésünk óta következők juttattak az Ipartestület menházának adományt: Ifj. Rölich Lajos 250, Szilágyi Dénes 100, Réz János 100, Ardos Frigyes 40 lejt. Ezúton mond a szíves adakozóknak az adományért hálás köszönetet az Ipartestület elnöksége.

Az iparosok tüzfája. Iparosok részére az Ipartestület hivatala kedvezményes áron vesz fel tüzfát megrendeléseket. A fa ára házhoz szállítva cserhasáb köbméterenként 285 lei, gömbfa 270 lei.

NAGYÜZEMEK TUNGSRAM ÉGŐVEL VILÁGITANAK

LEGGAZDASÁGOSABB
IZZÓLÁMPA!!

A nagyváradi bőröndár és táskagyár
Str. Cuz. V da (Szacsvai-utca) 18. sz. alatt

Összes gyártmányai detailban is gyári árak mellett kaphatók.

Nikkelező!

Ezüstözés, nikkelezés, sárga-vörös rezezés, oxidálás.
ZOMANCOZAS. Rézágak csiszolása, féregmentesítése.

GROSZ, Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14.

RUHÁKAT legolcsóbban FEST, TISZTÍT gallérokat és kézelőket legszebben mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

St. Ladislau (Körös-u.) 1.

Flók: Bazárépület Bulevard Regele Ferdinand

Valódi Schweinfurtti zöld rovarpor

naftalin, külföldi lackok
nürnbergi művész esetek,
valamint összes festék
és keféáruk a
legolcsóbbak

Rosenbergné

Strada Rimanóczy-utca 2.

Iparosoknak nagy árkedvezmény.

Kilakoltatásom

miatt rak-
táron levő **zongoráimat**
és összes áruimat, valamint
Kohn Gábor urtól megvásárolt
összes szőnyeget és bu-
torokat

**minden elfogadható
árban árusítom.**

STERNBERG

Kishidő.

Leggyorsabban elintézi Telefon 693 UTLEVELÉT ÉS VIZUMÁT SCHREIER ÜGYNÖKSÉG

Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1. Veiszlovics-ház.

**Eladó tenyészkánok
és kosok**
a tamásdai uradalomban.

Állomás: Tamásda. — Posta: Salonta-Mare.

BÉLYEGZŐK olcsón, szép kivitelben,
gyorsan és pontosan
„GRAPHICA“-nál
Rimanóczy-u. 4. sz. a. készítenek

GUMMI KABÁT 600 Lejtől feljebb
kapható. — Mérték-
utáni készítést és javítást olcsón vállalkoz.
SINGER ÁRON Str. da Nic. Jorga
(Zöldfa-utca) 8. sz.

O. Fritz
elsőrendű
Lack- és
Lackfestékjei

kaphatók
minden
nagyobb
festékereskedésben

Üzemfelosztatás miatt

Butorok: Hálószobák, ebédlők,
konyha-berendezések
dus választékban, legújabb kivitelben. —
Egyéb árukészletünket is minden elfoga-
dható árban elárulsítjuk.

Síru! Cerbilor (Szarvas-sor) 4.

Ugyanott gyalapadok, szerszámok, asztalos-
kelekek és furnérok eladók.

RIMANOCZY
műbutor és Parkettgyár R.-T. Str.
Clujului 117. — Telefon 2 79. sz.
Irodabutorok, műbutorok, I. és II.
oszt. parketták, Fenyő és tölgy fű-
részarúk. — **Érvágás gépfűrés**
Mindennemű ládát, összegezett
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

**ANDRÉNYI
PEZSGŐK**

A LEGJOBBAK.

Takarmány

vetésekre burgundi,
répa, lóhere, lucerna
búkköny, cirok

MAGVAK

Dell'ortó Károly

kizárólagos magkereske-
desében kapható. — Piața
Unirii (Szt. László tér) 5.

Németországi es belföldi

garantált arankamentes lóhere, lucerna
magvak,

Takarmányrépa és f magvak,
eredeti makói hagyma mag és dughagyma,
főzelék és virág

magvak.

Gyümölcsfa-csemeték, szőlőoltványok,
Rippária Berlandieri és
Rippária Portális sima vesszők

Diszcserek, rózsa-oltványok,
Szobanövények és cserepes
virágok, virág és főzelék

palánták.

Legmegbízhatóbb minőségben a

„VICTORIA”

kertgazdasági és magtermelő részv. társ.
magkereskedésében és telepein
szerezhetők be

Oradea-Mare—Nagyvárad.

Satát termésű

Csemege szőlőoltványok

ó és új borok eladók

Dr. Kaczián Kálmán

szőlőbirtokos Str. Ciorogariu (Uri-utca) 15. szám.

SPORT

A mai futball-derby

A NAC - Törekvés mérkőzés izgalmái

Ma délután 4 órakor a Károly trónörökös-pálya hatalmas, amfiteatrumszerű nézőtere zsúfolásig megtelik a város sportkedvelő közönségének tízezreivel. A gyönyörű tavaszi nap ragyogásában elegáns hölgyek és urak és a klub-fanatikusok nagy tömegei vonulnak fel, hogy tanui legyenek a két legerősebb csapat titáni, de mindvégig élvezetesen szép tornájának. Hasonlít külsőségeiben ez a mérkőzés a londoni Derby-hez, amelyen megjelenni minden társaságban és a sport iránt érdeklődő angol nő és férfi kötelességének tartja. Hogy a NAC-Törekvés mérkőzés mennyire igazolja a sport iránti lelkesedést egyre nagyobb arányú kibontakozását, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a vidékről: Aradról, Kolozsvárról, Szatmárról, sőt Marosvásárhelyről is több százan távirati úton foglaltak le jegyeket.

Maga a mérkőzés ebben a pillanatban teljesen nyílt eredményünk látszik. A két csapat hívei természetesen a saját győzelmükre esküsznek és igen nagy összegű fogadásokat kötnek a zöld-fehér, illetve a piros-fekete színek diadalára. Annyi bizonyos, hogy mind a két csapat a lehető legjobb felállításban megy a küzdelembe, mert míg a NAC eddigi balszerencsét igazolva, eredményes játékkal a bajnokság birtokát akarja biztosítani, addig a Törekvés a tavaly elvesztett büszke bajnoki címet szeretné újra megszerezni.

A győzelme mindkét csapatnak esélye van. A munkáscsapatnak legnagyobb ereje a két bekkjében és balszélsőjében rejlik, a NAC pedig brilliáns, halfsorával és komplett csatláncával fogja a mérkőzés várható eredményét a maga javára befolyásolni.

Igen szerencsés volt a bíró személyének megválasztása, mert Suciu kapitány, mint abszolút érdekelt, csak a játék szépségének és sportszerűségének megővésére fog törekedni. Mindenestre a mai mérkőzés olyan esemény, amely mellett — még ha az olimpiai játékok most is folynának — minden más sportszenzáció eltörlül.

A rendkívül izgalmas főmérkőzés előtt a Bihorul a Sámsonnal fog bajnokit játszani, dr Löwenstein bírósága mellett.

Dél előtt 10 órakor pedig a NAC Ifjúsági csapata játsza le bajnoki döntőmérkőzését a Törekvés Ifjúsági csapatával. Bíró György Ferenc lesz. Ennek a mérkőzésnek helyeire 20, 10 és 6 lei.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 3 órakor: Madarász operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Ki babája vagyok én, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Tavasz Őfensége, operettjudozság, bérleten kívül.

Hétfő: Makrancos hölgy, vígjáték, A) bérlet.

Kedd: Makrancos hölgy, vígjáték B) bérlet.

Szerda délután fél 4 órakor: Nótás kapitány operett, Rohonczyval, mérsékelt helyárakkal.

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök este: Román előadás.

Péntek: Szigligeti Társaság Jókai-ünnepély.

Szombat délután fél 4 órakor: Kaméliás hölgy, dráma olcsó helyárakkal.

Szombat este: Gölem, operett, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Fügefavél, operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Kabaré, mérsékelt helyárakkal.

— Tavasz Őfensége. Az a nagy siker, amely a Korda, Bárdos, Kramer új operettjét, a Tavasz

Őfenségét a premier alkalmából kísérte, minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Különösen tetszett a csárdás-jazzband szám, mely úgy zenélt, mint a szöveg tekintetében valóban frappáns meglepetéssel szolgált. A Tavasz Őfensége még igen sokáig műsoron kell maradnia, mert az utóbbi operettek között messze kimagasló. A főszerepeket vasárnap este, valamint a jövő hétkeddjén, amikor a darab B) bérletben kerül színre, Biczó Margit, T. Pogány Janka, Betegh Bébi, Rohonczy, Soós, Madas, Hevesi, Galambos és Kertész Sándor játsszák.

— Shakespeare-repriz. Hétfőn és kedden bérleti előadásban eleveníti fel a drámai ensemble Shakespeare legjobb vígjátékát, a Makrancos hölgyet. Ennek a klasszikus világirodalmi becsű vígjátékának az előadása azért is jelentőséggel bír, mert fokmérőül szolgálhat a város színházi publikuma kultúrnívójához. A Makrancos hölgyben kitűnő szerepekhez jutnak Jósika Mici, Gál Piri, Fényes Lili, Tóth Elek, Hevesi, Madas, Stoll, Soós, Galambos és Bihari Nándor. A darabot Gróf László rendezi.

— A Nótás kapitány jubiláris disz előadása. Szerdán délután fél négy órakor, tekintve, hogy este román előadás van, Farkas Imre szenzációs operettje, a Nótás kapitány kerül színre Rohonczyval a címszerepben. Ez az előadás mérsékelt helyárú. Vasárnap este fél 9 órással kezdett rendezi meg a színház igazgatósága ennek a páratlan nagy sikerű operettnek jubiláris disz előadását ugyancsak Rohonczy Mihállyal Vári Tóth István szerepében. A jubiláris előadás alkalmával az igazgatóság minden ülőhelyet váltott nézőnek a szereplő művészek fényképével ellátott emléklapot ad ajándékba.

NYILTTÉR

AVIS

Cu onoare aducem la cunoștința onor, clientilor noștri, ca ne vedem siliți, sa reducem dobanda dupa depunerile de cont-current și pe libeli incepand dela 1. Aprilie 1925 cu 2%.

Oradea-Mare, la 26 Martie 1925.

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy a f. évi április hó 1-étől kezdve kénytelenek vagyunk a folyószámla és takarékpénztékek kamatlábát 2%-al leszállítani.

Oradea-Mare, 1925 március 26.

„Bihoreana” Institut de credit și de economii s. p. a.

Bihoreana gazdasági és hitelintézet r. t. Anglo-Austrian Banc Oradea-Mare Branch. Angol-Osztrák bank nagyváradi fióktelepe.

Banca și Casa de Economie Fuzionata S. A.

Egyesült Bank és takarékpénztár r. t.

Banca Generala de Credit Ungara Filiala Oradea-Mare.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókja.

Banca Comerciala din Pesta Filiala Oradea-Mare.

Pesti Magyar Kereskedelmi bank nagyváradi fiókja.

Cassa de Păstrare și Banca Economica a Județului Bihor.

Biharmegyei Takarékpénztár és gazdasági bank.

MOZI

— Az Apolló-mozgó ma, vasárnap egy nagyon érdekesítő témájú kalandor-filmet, a „Lángok tengerében” című filmet játsza, amelyben a közkedveltségnek örvendő Hoot Gibson, a legjobb cowboy-lovas adja a főszerepet. Az izgalmas cowboy-drámának legszebb, legimpozánsabb jelenete a borzalmasan szép erdőgés, amelyből hőseink alig tudnak megmenekülni.

— Ivan Mosjoukine ma látható utoljára a „Mogul oroszán” című filmben a Dorian-filmszínházban. A 9 felvonásból és egy prólóból álló izgalmas dráma a 3, 5, 7 és 9 órási előadásokon látható. A 3 órási előadás mérsékelt helyárú. Holnap, hétfőn van a bemutatója Edmund Rostand hallhatatlan drámájának, a

„Cirano de Bergerac”-nak. A film a mai kor egyik legértékesebb alkotása, melynek a főszerepét a Comédie Française legzaválóbb tagja, Pierre Magnier alakítja.

— Passaie-mozgósínház. Ma, vasárnap látható utoljára a „Kis rongyos” című gyermek-dráma, melynek a főszerepét a kis gyermek-művész: Jackó Cia alakítja. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és egyenyed 10 órakor kezdődnek. A fél 4 órási előadás mérsékelt helyárú.

— „Rejtelmek háza” repriz az Apolló-ban. Az Apolló-mozgósínház igazgatósága egy rakományra való kívánságot gyűjtött halomra, míg végre — engedve a közönségnek — a „Rejtelmek háza”-filmet reprizre vette. Mindenkinek legelőkelőbb emlékeztében van még e filmnek minden szépsége. Ez volt az utolsó esztendő legzebb, legromantikusabb regénye, amely mesteri kezek rendezésében s a legjobb művészek interpretálásában került színre. Ebben a drámában ismerkedünk meg Mosjoukinnal, Kolinnal, akik azóta a közönség szeretetét egy pillanatra sem veszítették el s ma már a legelső között foglalnak helyet. Az Apolló-mozgó igazgatósága a legmesszebbmenő áldozatkészségének adja felét akkor, amikor e négyrészes filmet 2 részben peregeti le és pedig március 30, 31 és április 1-én az első és második részt együtt, április 2. és 3-án a harmadik és negyedik részt együtt, módot nyújtva mindenkinek, hogy e filmet megnézhesse, avagy újra megnézze.

Mindenféle drogua, betegápolási és háztartási cikkek, gyógyborokat, likőröket, rumot, teát, cacaut, kosmetikai cikkeket, parfümöket, kölnivizeket a legelőnyösebben

Barna Miklós

„ANGYAL” drogeriájában vásárolhat, Bulevardul Regele Ferdinand 1. sz. alatt.

Nr. 70/1925. exec.

Publicațiune.

In urma ordinei Nr. G. 1302/1925 etc. judecatorie din Tinca pentru executie de escontare in favore lui Jozefine Békés născ.: Altmann demiciliat in comuna Tinca, și allora se vor vinde cu licitație publica mobilele și alte miscătoare sechestrate și estimate in 1925 lei in caz de lipsa și cu preț mai mic.

Termenul licitației 14 April 1925 ora 3. p. m. la locuința urmaritilor in Tinca. Tinca, la 14 Martie 1925.

Martin Kozocsa
executor judecătoresc.

Arjegyék kívánatra ingyen!

Ambrosi Fischer és Társai
Faiskolák és szőlőművelőtelepek r.l.-nál, Alud-Hagyenyed

Gyökerez alanyvesszők

gyümölcsfák,
gyümölcsfa alanyok,
oltott rózsa, spargyökerek stb. elismert legjobb minőségben beszerezhetők

Matratzgrädl butorszövel

napellenző és rolettavászón, rolettagepék, gabona- és szalmazsák, zsinagolocsók és beszerzési forrása:

SPITZER

zsák és kárpitos-kellékek üzlete

Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) Telefon: 4-34.

Hackenberg János

kertész-mérnök kertésztechnikai forgács, Oradea-Maren, Bulevardul Bucureștilor (Káptalan-sor) 11. szám alatt. Vállal: mindennemű kertek, u. m. házi-, haszon-, dísz-, gyümölcskertek és parkok átalakítását és korszerűsítését, régikertek átalakítását és modernizálását, ugrszintű telek felméréseket, vízellátásokat, vízmérési- és talajvizsgálatokat és feljavításokat.

A legkisebb hirdetés ára 30 leu

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 leu
vastag betűs 6 leu

HÁZASSÁG

Nősülési szándékból önján-
tanék hajadon vagy öz-
vegyvel, akinek cirka
350.000 lei hozomány meg-
kívántatik, mivel nagyobb-
szabású üzlethez bejárul-
nék, amely évi 100.000
leit biztosítana részükre,
komoly relikviánsok irja-
nak a kiadóba „33 év”
jellegére. 784

OKTATÁS

Angol hölgy, most jött
Londonból, órát ad a kit-
tűnő módszerrel. Jele-
ntkezni a Hegedűs Hirlap-
irodában. 743H

LAKÁS

Idősebb intelligens ur
részére buto azott szobát
szeregy családnál külön-
bajáratul keresünk, takar-
itással, mosással, ellátás
nélkül Olaszban a központ
közéleiben. Cím: „Uriem-
ber” jellegére a Hegedűs
Hirlapirodában kér. 738H

Londonból érkezett angol
miss április 15-re butoro-
zott szobát, esetleg ellá-
tással a központban keres.
Cím: „Angol miss” jel-
legére a Hegedűs Hirlap-
irodában kér. 742H

Garon uriember havi
ezeröttszáz lei bérért szep,
butorozott szobát keres
központhoz közel. Cím:
Hegedűs Hirlapirodában
„M” jellegére kér. 751H

Két egybenylő butorozott
utcai szoba kiadó. Irodá-
nak, varrodának is alkalm-
as. Cím Hegedűs Hirlap-
irodában. 774

Elegáns butorozott
szoba, fürdőszoba hasz-
nálattal kiadó. Cím Hege-
dűs Hirlapirodában. 777H

Piața Mihai Viteazul (Nagy-
piactér) közelében harmo-
szoba, konyha, üzlet, is-
tálló, pincés magánház
eladó. 150.000 leiert több
lakásos jobb ház. Szőlők,
magánházak. Lakások, bu-
torozott szobák Balázsné-
nál, Str. Nic. Iorga 21. 768

Azonnal beköltözhető két-
szobás lakás, kerttel és
disznó tartással leléys
mellett átadó. Értekezni:
Str. C. Negruzzi (Szent
Anna-utca) 26. 763

Asztalosműhely helyiségi
kiadó. Értekezni: I. C.
Bratianu (Szaniszló-utca)
35. jobbra. 792

Kétszobás nem modern
lakást keresek lelépéssel.
Cím a kiadóba. 793H

Átadó lakások, butorozott
szobákat, olcsó kamatu
penzt, házakat betáblá-
zásra közvetít Szántó,
Piața Unirii (Szt. László-
tér) 5. 794H

Belsőreim modern föld-
szintes 3 szobás lakáso-
mat hasonló földszintessel
lépést fizetek. Cím a
kiadóban. 786

Gyermek kocsik

ridikül újdonságok,
utazó táskák és ko-
sarak nagy választé-
kban érkeztek.

Reclam árak!
SZABÓ Iétiáruház

Sas-passage 42. szám

ELLÁTÁS

Teljes ellátást kaphat két
fiatal ember ur háznál.
Cím a kiadóban. 740

Alkalmazás

Suche intelligences, an-
ständiges deutsches Fräulein
zu meinem vierjährigen
Jungen. Réti, Str. Di-
mitrie Cantemir (Beöthy
Ödön-gasse 26. 769

Volt igazgató, tőkével, ac-
tív működne, nagyobb vál-
alatnál. Ajánlatok „Pros-
perabil” jellegére Hegedűs
Hirlapirodában. 718H

Intelligens kiszolgáló kis-
asszony felvétetik azon-
nalra. Románul tudó előny-
ben. Salom Chic, Passage,
753H

Önállóan főzni tudó minde-
nes kis családhoz 1-2 ére
felvétetik. Cím Sonnenfeld
nyomda portánál. 748

Keményfűrészes jártas
körfűrészesek és köszörűs
alkalmazást nyerne. Jele-
ntkezni lehet Stern fű-
résztel, Cale Victoria
Kolozsvári-ut. 117. 761

Angol női kabátokhoz értő
tőkével jó kézügyőket
magas fizetéssel felveszek.
Blum, Str. Nicolae Iorga
(Zöldfa-utca) 6. 778H

Keresünk azonnali be-
lépésre 3 jó megjelenésű
övedésképes pénzbeszedő
elarusító ügynököt Bourne
& Comp (Singer varrógép)
Str. Avram Iancu (Kos-
suth-utca) 16. 782H

Főzni tudó fiatal minde-
nes keresetük kis család-
hoz, jó fizetéssel. Jele-
ntkezni délután 2-4 ig.
Huszár, Str. Vlahuța (Szt.
János-utca) 4. 781

Ügyes elarusító, szép
kézügyű fűzői üzletben
felvétetik. Románul tudók
előnyben részesülnek. —
Ajánlatot „Ügyes” jellegére
Hegedűs Hirlapirodában ké-
rek. 773H

Gépezés, aki az összes
vezérművek vizsgájával és
gyakorlatiával rendelkezik,
mielező belépésre állást
keres. Vidékre is elmegy.
Cím a kiadónál. 767

Urleány állást keres üz-
letben vagy zsidó család-
nál gyermekhez. — Főzést
vállal. Cím a kiadóba
kér. 762

Olasz uri szabószághoz jobb
tanuló felvétetik. Str. Ni-
colae Zsiga Lukács Gy-
utca) 6. 712H

Főzni tudó minde-
nes kis családhoz eisejére felvé-
tetik. Ferdinand király-ut
10., I. em. ajtó 17. szám
749

Szódaviz kihordó, ki már
volt ilyen állásban, fővesz
„Cristal” szikvizgyár. Str.
Aurel Vlaicu (Vámház-ut.)
27. sz. 764

Nős gazdasági ispan azon-
nali belépésre alkalmazást
keres. Elvállal raktárnoki,
ügynöki, v. pincemesteri
állást is. Cím a kiadóban

Hársnyát fejelek, ujakat
kötök Str. A. Treu, Laurian
(Peresce-utca) 2. 691

Hosszabb a nap
olcsóbb az
Óra
KOHN
ékszerésznél
Str. Avr. I. (Kossuth-ut.) 7,

Magános urinó házezető-
nőnek ajánlók k. Vidékre
is elmegy. Str. Vlahuța
(Szent János-ut.), 68. 771

Tisztviselőny mely 8 évig
postakéző volt. Roman
nyelvben valam nt a gép-
írásban is jártas, pénztár-
kezelésben kitűnő bizton-
sággal bír, hasonló állást
keres nagyobb vállalatnál
azonnal vagy későbbre.
Szives ajánlatokat „Tiszt-
viselőny” címén a kiadó-
ba kérem. Ny

Perfect képerket készítő,
aki a masszázst és min-
tázást önállóan eszközli,
keres: Lämpagyár Belus,
(Belényes) 791

Adás-Vétel

Lámpaernyő, párna, terítő,
függöny montirozás, go-
bein, filé, kelim, szmírna,
hímzés, ruhahorgolás, ka-
bát, kosztüm, estélyi és
utcai ruha olcsón készül
Nilegze-telep 100/62. szám
Schwarz-ház. (Repülőhíd
mellett.) 188

Eladó Érmelléken, Várad-
tól 12 kilométerre, 52 k.
prima szántóföld. Weisz
Gizi Str. Matei Basarab
(Nyomda-ut.) 4. 715

Házat, szőlőt, lakást, bu-
torozott szobát gyorsan
követitek. Weisz Gizi,
Str. Matei Basarab (Nyomda
utca) 4. 714

Botegelőkoosli, jókarban,
szabályozható orvosi mű-
tőnek is, olcsón eladó.
Str. Episc. Pavel 22. eme-
let. 770

Eladó keveset használt
sport gyermekkosci. To-
mes, Str. Ion Ghica (Pa-
rizs-ut.) 30. 776H

Kertészet áthelyezés

Az aradi uti kertészetet teljesen beszüntettem
és azt Strada Alexandri 40/a alatt legmodernebb-
bül berendeztem, hol minden nemű kefti növények,
palánták, díszcserjék, alakbuxosok, gyökemes,
alacsony és magasfőtűzők roszák legújabb fajok-
ba a legolcsóbb árban leszenek kiszolgálva.
Kertrendezéseket sirdiszítéseket a legjobb ki-
viteiben, mérsékelt árban ugyanott vállaltunk A
nagyérdemű közönség b. pártfogását távábbra
is kéri.

özv. Jelinek Ferencné

Önkéntes árverés.

Vasárnap, 29 en délután 5 órákor dísztar-
gyak, üvegek, márkás porcellánok, képek,
szőnyegek minden elfogadható áron leszenek
eladva. Strada Printul Carol (volt Sálágyi
Dezsd-utca 29. Simon.

HÁZAK

főuri magánházak Episc. Ciorogariu (Uri-),
I. C. Bratianu (Szaniszló-), Vlahuța (Szt. János-),
Delavrancea (Ritók Zsigmond-) és Ol-
tenia (Csengeri)-utcaon, berházak és üzlet-
házak a város minden utcáján már 140.000
Leitől három millióig elfoglalható lakásokkal
és üzletekkel. Episc. Ciorogariu (Uri)-utcaon
300 ezer Leiert el- de ház, beköltözhető, eset-
leg tele része is megvehető. SZÖLÖK 1—20
holdig villákkal és épületekkel eladók. Laká-
sok 1—2—3 szobások butorral és butor nél-
kül átadók. Cukrázműhely teljes felszerelé-
ssel és lakással átadó. Butorozott szobák. Ipar-
telepek, raktárak, üzlethelyiségek kiadók. —
Ingatlan és ingóságok gyors és biztos közve-
títést vállaljuk. „ARDEAL” adásvételi iroda,
Strada Episc. Ciorogari (Uri-ut.) No. 8. I. posta
mellett. — Telefon: 203.

Fall mosdót megvéte ke-
resék, Cím a Hegedűs
Hirlapirodában keresek.
755H

Damburlozó gépeket, jó-
karban levőket, azonnali
megvételre keres Újhegyi
Str. Cosbuc (Szalárdi-ut.)
17. sz. 733

4 égős villanylámpa el-
adó. Négyné. Str. Ale-
xandrii (Teleki-ut.) 51. 779H

Eladó Str. B. P. Hásdeu
(Hármas-ut.) 17. sz. ház, 3
szoba, 2 konyha átadó. 772

Eladó 2 cséplőgép. Hofer
kazan, erős, 6-os, Umrat
cséplővel. Nicolsohn 6-os
kazan, egy 6-os Nagy ál.
C. C. jókarban teljes fel-
szereléssel. — Ujbaritlva,
Kerezi Gábornál 728H

Egylovas futó kosci (uj),
tekete, minden elfogad-
ható árban eladó. Strada
Hilaria (Pece-ut.) No 42.
Kiss. 765

Eladó egy házszoba, mely
al 2 részgy, prima ki-
emelhető sodronybetétek-
kel, 2 díofa barokk szek-
rény, 2 éjjeli szekrény,
máryánylámpával, egy nagy
garderoba és több más
butoradab. Strada Alea
Eman, Goidu (Deák Fe-
renc-ut.) 2. sz. Orbán.

4 pár löszerszám jó álla-
potban eladó. Str. Astra
Gilyanyi-ut 5-7. 775H

Eladó beköltözhető lakás-
sal Str. Pasteur Korház-
utca 9 számú ház 780H

Szép nagy telek központ-
ban eladó. Str. Vlahuța
(Szent J-ut.) 28. 744H

Vendéglő lakással, másod-
osztályú ialméréssel tra-
fik joggal azonnal átadó.
Cím a kiadóban. 758

Schel Pessach
fűszerárak Fuchs Viktor
és Tsa cégnél Str. Alea
Eman. Goidu (Deák Fe-
renc-ut.) 2. Andrény-ház,
szerezhető be. Telefon:
986. — Telefon: 986. 766

Csépőgarnitúra 8-10 ló-
erős benzinnmotorral eladó
Friedmann Valeamaze
posta Borodul-Mare 783

Elfoglalható magánház,
tűkör, csilár eladó Strada
A. D. Xenopol Lakatos-
u 12. 785

Egy magánház négy ház-
nyel szép gyümölcsös
kertet eladó Str. Eroul
Necunoscut Temető-u. 29.
787

Sarok telek eladó rendez-
zett uca 28.000 Lei.
Str. Közép-utca 32. 789

Vesszünk
butorokat, szőnyegeket
teljes lak- és iroda beren-
dezéseket, Wertheim kass-
zát, zongorát, csillárokat,
porcellánokat, régiségeket
stb. Meghívásra házhoz
megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiség
kereskedők Str. General
Mozola (Mezey Mihály-
utca) 10.

Remélem
tudja már, hogy
a Pannoniában
vízumoztat
DEUTSCHENFUTAR
Utteleket elintéz.

ÓRÁK
ékszerek eladása, szak-
sszerű javítása a leg-
komplikáltabbig

TISZAY-nál
Alexandri (Teleki)-u. 9,
Juliányos árak. Preciz munka

Jól menő üzletre
tehet szert, ha
vásárol

sablonokat
Gutmann E.-nél
Zárda-utca 2 sz.,
hol előrajzolást
és perforálást is
vállalnak

Jól menő üzletre
tehet szert, ha
vásárol

sablonokat
Gutmann E.-nél
Zárda-utca 2 sz.,
hol előrajzolást
és perforálást is
vállalnak

Jól menő üzletre
tehet szert, ha
vásárol

sablonokat
Gutmann E.-nél
Zárda-utca 2 sz.,
hol előrajzolást
és perforálást is
vállalnak

Jól menő üzletre
tehet szert, ha
vásárol

sablonokat
Gutmann E.-nél
Zárda-utca 2 sz.,
hol előrajzolást
és perforálást is
vállalnak

Jól menő üzletre
tehet szert, ha
vásárol

4 szobás, fürdőszobás ma-
gánház központban, elköl-
tözés miatt 430.000 Leiert
eladó. Vevő címét sür-
gösen „Elfoglalható” jellegre
a kiadóba kérem. 790

24 % kamatra keresztini
magánpénzt teljes fedezet-
tel. Adásvételi Rtg. Parcul
Traian (Széchenyi-tér) 24
Értesítés délután. 406

Mosást, vasalást vállalko-
kálnál és otthon is. —
Lászlóné Str. Bucovina
(Varju-utca) 5. 725

Göbelin, kelim és szmit-
nát olcsón vállalko. Fü-
lébe állandó képlet. Cím:
Str. Tabacariilor (Timár-ut.)
8. sz. 728

Plissé és gouvre munkák
nagyon olcsón készülnék
Str. Alexandri (Teleki-ut.)
22. kapuval szemben Ny

Utlevél, bérlet- és bármily
igazolványhoz szükséges
tény képek legolcsóbban
Zenker fényképszéknél, Str.
I. C. Bratianu (Szaniszló-
utca) 25. Fesvételek este
fél 8-ig.

Mindenhez értő varrónő
házhöz ajánlkozik. Cím:
Kuntz Jolán, Str. Dimitrie
Cantemir (Beöthy Ödön-
utca) 49. szám. Ny.

Ötvonezer Lei sürgősen
kiadó kézi biztosítékra,
kisebb tételekben is. Cím
Közvetítő Iroda Str. Ep.
Pavel-utca 5. 788

Utlevélre
vízumokat
olcsón és gyorsan meg-
szerzi bármely konzul-
átusnál a

„MERCUR”
iroda,
Str. Gen. Mosoiu No. 7.
Telefon: 2-21.
a tűzőltó laknyával
szemben.

Modern chamotte
kályhák
különléke színekben raktá-
ron, 2500 Leitől kaphatók
valamint átrakásokat és
javításokat vállal

Varga György
kályhás mester
Str. I. Ciorobas (Berkovici) 33

Uj rölös és rövidára
üzlet nyitl, Str. Astra
(Gilyányi-ut.) 14. alatt.
Pontos kiszolgálás.
Szolid árak. A n. é.
közönség b. párt-
fogását kéri
József Sámuel tulajdonos

FIGYELMEZTETEM
hogy órát, ékszer leg-
jobb, legolcsóbban
javít és elad, törött
aranyat a legmagasabb
árban vesz

BRENNER,
Vlahuța (Szt. János)-u. 6.
Tanuló felvétetik.